

Ajax-R. C. H. — De wegenverbetering te Amsterdam. — H. M. de Koningin-Moeder, naar de teekening van J. Toorop. — Onthulling van het monument voor Justus Dirks. — Fritz Kreisler in ons land.

No. 14 (40)
11e Jaargang
3 Oct.
1923.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S.
17½ CENT.

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

DE JUBILEUMFEESTEN TE APELDOORN

Donderdag 27 September hadden te Apeldoorn de feesten plaats ter herdenking van het vijf-en-twintig-jarig regerings-jubileum van onze Koningin. Een gedeelte der feesten werd door de Koninklijke Familie bijgewoond. — Hierboven: de Koningin, de Prins en de Prinses begeben zich naar het hek van het Paleis Het Loo, teneinde het bloemencorso gade te slaan.

H. M. de Koningin, H.K.H. Prinses Juliana (zittend in het rijtuig) en Z.K.H. Prins Hendrik, (staand, met hoogen hoed) slaan het bloemencorso gade.

Een middeleeuwsche aardig versierde sjees, die aan het bloemencorso deelnam.

De boeren-dichtzanger Jan van Riemsdijk met zijn harmonica, defilerde aan het hoofd van een zeventigtal jongens en meisjes in Veluwsch costuum voorbij de Koninklijke Familie.

De fraai-versierde wagen van de eerste Apeldoornsche brandweer, die in het bloemencorso meereed.

ANTONY VAN LEEUWENHOEK

24 OCTOBER 1632
26 AUG. 1723

Op 26en Augustus ¹⁾ van dit jaar was het 200 jaren geleden, dat te Delft de groote natuuronderzoeker Antony van Leeuwenhoek stierf. Hij was niet de uitvinder van het mikroskoop, maar zijn groote verdienste is, dat hij dit instrument aanmerkelijk verbeterde. Zoodoende was hij in staat om de wereld der zeer kleine planten en dieren, die tot dan toe voor ons verborgen gebleven was, te ontdekken en hiermede een nieuw en zeer omvangrijk terrein van onderzoek voor de

slijpen en van glazen hij t'verder dan zijn ten, en dit redenen,

zijn mikroskopen de sterkste vergrooingen en helderste beelden gaven. Hij bezat ruim vijfhonderd van zulke instrumenten; zij waren echter veel eenvoudiger dan onze moderne samengestelde mikroskopen. De meesten zijn verdwenen, slechts enkelen zijn nog over. Zijn beroemde ontdekkingen waren: de roode bloedlichaampjes (in 1673), de Infusoria (als gezegd in 1675) en de spermatozoiden (1677), die hij ten onrechte „zaad-diertjes" noemde. Verder bestudeerde hij het bloed van den mensch, den os, het schaap en van andere dieren. Hij onderzocht den bloedsomloop in het oor van jonge konijnen en in den staart van jonge alen. De inwendige structuur der tanden en die van vele houtsoorten (jaarringen) heeft hij opletend bezichtigd. Van deze dingen liet hij nauwkeurige en duidelijke teekeningen maken, die zijn geschriften illustreeren.

Zijne ontdekkingen en studies beschreef hij uitvoerig in een lange reeks van brieven; Leeuwenhoek schreef ze in het nederlandsch, maar zij werden voor de buitenlandsche geleerden in het latijn vertaald. Allengs was hij beroemd geworden en kwamen natuurkundigen, geneesheeren, vorsten en andere aanzienlijke personen hem te Delft bezoeken. Hij vertoonde hun dan zijn mikroskopen — (waarop hij zeer zuinig was; dikwijls hield hij de besten verborgen) — en zijn verzameling van mikroskopische praeparaten. Zoo bezochten hem de dichter Constantijn Huyghens, de natuurkundigen Christiaan Huyghens en Swammerdam, de groote geneeskundigen Boerhave en Reinier de Graaf. Van de vorsten noemen wij de Koningen Karel II en George I van Engeland, Frederik I van Pruisen, Czaar Peter I van

polijsten lenzen had gebracht tijdgenoot is een der waarom

stierf in zijn 91e jaar en werd begraven in de Oude Kerk te Delft, waar men zijn hierbij afgebeeld grafmonument nog zien kan.

¹⁾ In verband met de publicatie van onze serie artikelen: „Nederland vóór 25 jaar en thans", kon deze bijdrage eerst in dit nummer geplaatst worden.

DE VALKUIL VAN DEN MIERENLEEUW.

Tot de meest geraffineerde verdedigingsmiddelen die in den modernen oorlog worden aangewend, behooren de valkuilen. Het zijn diepe cirkelronde trechters, die voor de bevestigde stellingen in de aarde worden uitgegraven en aan het benedeneind van een opstaanden puntigen paal zijn voorzien. Komt een aanvaller te dicht bij den rand, dan glijdt hij met onfeilbare zekerheid langs den gladden wand naar beneden, waar hij door den paal wordt opgespietst.

Precies denzelfden kuil graaft de made van een kever, dien men den mierenleeuw noemt. De mierenleeuw doet dit echter niet, om zijn vijanden te doden, maar om zich het levend voedsel te verschaffen, dat hij noodig heeft. Zijn geheele lichaam is met borstelige haren bezet en met behulp daarvan haalt hij door wrikkende bewegingen zand uit den grond, totdat een trechtersvormige kuil klaar is. Aan het spitstoelepend benedeneind woelt hij zich zelf geheel onder het zand, in dier voege, dat op de plaats van den trechter, waar de soldaten bij hun constructies den verraderlijken paal zetten, zijn sterk ontwikkelde, aan den binnenkant getande, eenigszins gekromde en wijd open gesperde kaken omhoog staan. De mierenleeuw legt zijn kuil aan op zulke plaatsen, waar kleine insecten, mieren vooral, gewoon zijn voorbij te loopen.

Wanneer zoo'n diertje op den rand van den kuil terecht komt, glijdt het langs de steile helling naar beneden en valt in de opengesperde kaken van den loerende jager, die zich dadelijk om de prooi sluiten. Op de allermerkwaardigste wijze echter uit zich de intelligentie van een dier eener zoo lage orde, als de mierenleeuw is, wanneer het nu en dan eens gebeurt, dat het naar beneden vallend insect niet tusschen de kaken terecht komt. Zoodra het dan weer begint aan den rand van den trechter omhoog te kruipen, slingert de mierenleeuw eenige zandkorrels in de richting van zijn prooi. Dikwijls wordt de mier zelf daardoor getroffen, anders echter de wand boven haar, zoodat kleine stukjes zand losraken. In beide gevallen echter tuimelt het beangste dier andermaal naar beneden, waar het thans voor goed wordt gevangen.

Antony van Leeuwenhoek
Naar een gravure van A. Verkolje.

wetenschap te openen. In September 1675 ontdekte hij de Infusoria, mikroskopisch-kleine dieren, bestaande uit één enkele cel, die in water leven en van wier bestaan men toen geen flauw vermoeden had.

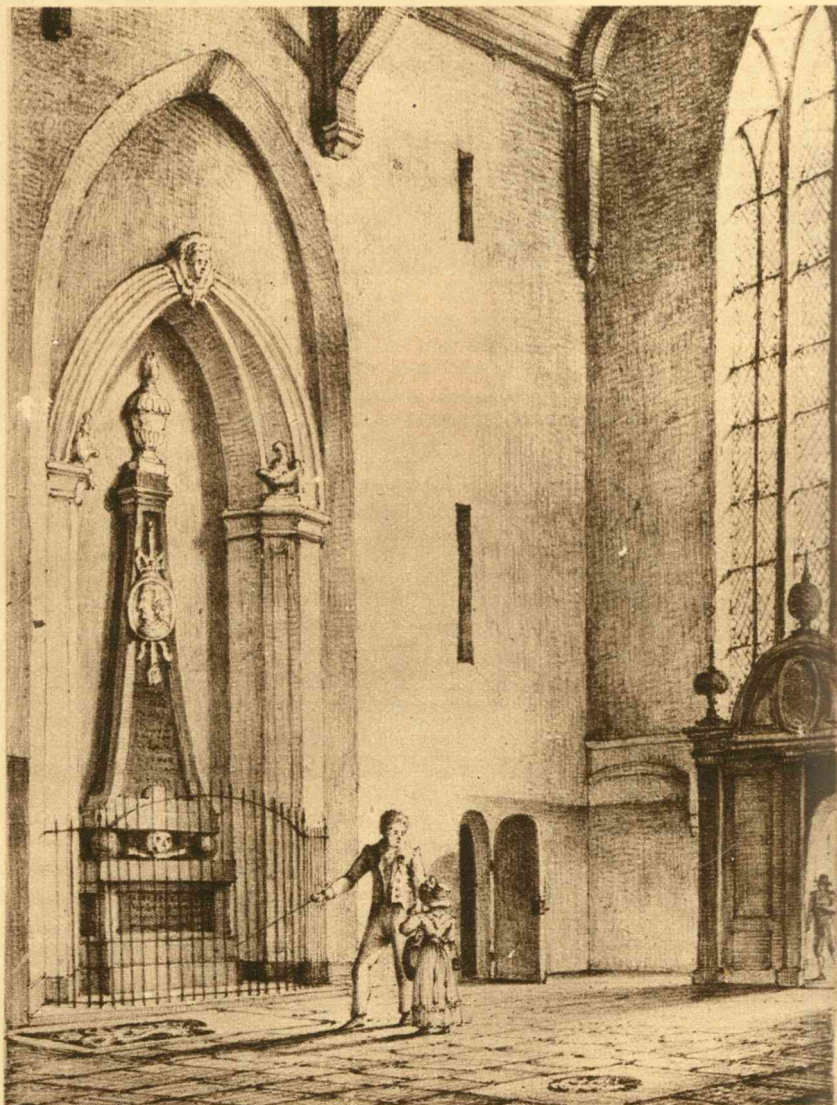
De Engelsche geleerden der Royal Society, een natuurkundig genootschap te Londen, aan wien Leeuwenhoek van zijn ontdekking kennis gegeven had, waren daarover zeer verwonderd en toen zij die Infusoria niet vonden, konden sommigen Leeuwenhoek niet gelooven. De reden, waarom zij de Infusoria niet vonden, was, dat hunne mikroskopen lang niet zoo goed waren als die van Leeuwenhoek; maar nadat zij ze hadden verbeterd, zagen zij de Infusoria in het regenwater ook en gaven zij Leeuwenhoek gelijk. Bij nader onderzoek bleek aan Leeuwenhoek, dat er nog andere mikroskopische dieren bestaan; hij vond er steeds kleinere. Dit alles prikkelde zeer de weetgierigheid der geleerden in die dagen. Men werkte ijverig aan de verbetering der mikroskopen, n.l. opdat zij sterker vergrooing en duidelijker beelden geven zouden. Alnaarmate volgende onderzoekers daarin slaagden ontdekte men steeds meer en kleinere planten en dieren; tenslotte vond men de kleinste levende wezens, de bacteriën, een soort van planten behorende tot de zwammen („paddenstoelen"). Maar vergeten wij niet: de kleinste levende wezens, voor zoover ons thans bekend is. De werkingen der bacteriën in de natuur zijn zeer gewichtig: een aantal van hen verwekken ziekten (tuberculose, typhus enz.) anderen ruimen doode lichamen op (het rottingsproces), weer anderen veroorzaken gistingen (zuur worden van melk, bederven van vruchten, groenten, enz.). Het uitgangspunt der kennis van al deze natuurverschijnselen was Leeuwenhoek's ontdekking der Infusoria. Toch was Leeuwenhoek geen academisch-gevormde geleerde, d.w.z. hij had geene opleiding aan middelbare en hogere scholen genoten. Ook kende hij geen latijn noch vreemde talen, behalve misschien een weinig Engelsch. Desniettemin bezat hij eigenschappen, die den echten geleerde kenmerken: goed waarnemingsvermogen, helder verstand, preciesheid, vlijt en volharding, en groote weetgierigheid. Daarom heeft hij veel tot stand gebracht, wat door tegenwoordige geleerden nog gewaardeerd wordt. Behalve „natuur-onderzoeker" kan men hem ook „instrumentmaker" noemen, want zijn mikroskopen vervaardigde hij zelf. Hij had geleerd metalen te bewerken en maakte de monturen van zijn mikroskopen in koper en in zilver, sommigen in goud.

Van een glasblazer, die op de jaarmarkt te Delft zijn handwerk kwam vertoonen, had hij die kunst afgekeken. In het

ningin Maria van Engeland, de gemalin van den Koning-Stadhouder Willem III trof echter Leeuwenhoek niet thuis, hetgeen hem zeer speet. Hij droeg het 3e vervolg zijner brieven aan haar op. De voornaamsten van zijn vrienden buiten 's lands waren de Engelsche arts en natuurvorscher Hooke en de groote Duitsche filosoof Leibnitz. Natuurlijk had Leeuwenhoek wetenschappelijke tegenstanders en ook persoonlijke vijanden; de eersten waren het niet eens met zijn theorieën, onder de laatsten waren waarschijnlijk lieden, die zijn roem benijdden.

De officiële erkenning van zijn verdiensten was van de zijde zijner landgenooten nagenoeg niets. Daarentegen benoemde de Engelsche Royal Society te Londen hem reeds in 1680 tot haar lid; en de Hooge School te Leuven bood hem in 1716 een zilveren eerepenning met zijn beeltenis en vleiende lofspraak aan. Leeuwenhoek leefde als eenvoudig burger te Delft, bekleedde er de betrekking van „Kamerbewaarder der Kamer van Heeren Schepenen van Delft"; het daaraan verbonden werk liet hij vermoedelijk door iemand anders verrichten, terwijl hij zelf titel en jaarwedde behield. Hij stamde uit een brouwers-familie en was bemiddeld; op portretten ziet men hem vrij rijk gekleed. Eerst was hij gehuwd met Barbara de Mey; van hunne vijf kinderen heeft slechts een, Maria, haar vader overleefd en in zijn hoogen ouderdom verpleegd. Na den dood zijner eerste vrouw hertrouwde hij met Cornelia Swalmius, wier eenig kind jong stierf.

Leeuwenhoek behield nog tot op 85-jarigen leeftijd zijn scherpte van blik, en hij bleef tot het laatste toe werken aan zijn natuuronderzoek. Hij

De Grafombe van A. v. Leeuwenhoek in de Oude Kerk te Delft
Naar een oude gravure.

DE GEVANGENE VAN BRAMINGTON

Bramington, een klein dorpje in West-Canada, had zijn gevangenis lang voordat 't zijn gevangene had. Dat was dan ook de reden waarom de arrestatie van den laatste zulk een belangrijke en welkome gebeurtenis was.

Bramington had eigenlijk heelemaal geen gevangenis nodig. De inwoners waren het rustigste, aan de wet het meest gehoorzame volkje der wereld. De autoriteiten stonden er echter op, en zoo werd de gevangenis gebouwd — een aardig, knus gebouw, met een mooie collectie cellen, en een veldwachter, die erop voorbereid was alles te doen wat de vrede in Bramington verlangde.

Gedurende twee jaren was de gevangenis geen enkele maal gebruikt voor het doel waarvoor zij gebouwd was. Zooals begrijpelijk is, werd de bevolking van Bramington ontvreden over dezen staat van zaken. Zij hadden een gevangenis, en het ding werd nimmer betreden; zij hadden een „bewaker” die niets anders deed dan een straatje om wandelen en zijn pijpje rooken, eten en zijn moestuintje verzorgen. De situatie was werkelijk belachelijk.

Toen verscheen Andy Clarke, en de situatie was gered.

Andy zei, dat hij een Ier was, en misschien was dit ook wel zoo. In ieder geval was hij erg impulsief, goed-gehumeurd, aangenaam in den omgang en een geboren vechtersbaas.

Nu, die Andy Clarke kwam dan op zekeren warmen zomeravond in Bramington en liet er, volgens zijn eigen zeggen, den duivel los. Nog denzelfden avond gooide hij Martin Ford, den kleermaker en een man van gewicht in het dorp, door zijne eigen ramen.

Ongeveer een vijftig menschen waren getuige van deze gebeurtenis, en ongeveer het dubbele aantal volgde opgewonden en met schitterende oogen Andy, die door den „bewaker” naar de gevangenis werd gebracht.

„Hoera!” schreeuwde Andy, en eenige jeugdige leden van de volksverzameling riepen het hem na. De oudere luitjes konden er niet van buiten elkander van geluk de hand te drukken: nu had Bramington toch eindelijk zijn gevangene!

Het was een belangrijke avond; de geschiedenis van het dorp werd in dezen avond der avonden gemaakt.

Intusschen duwde de bewaker Andy in een der zindelijke en luchtige cellen. De laatste was in een bijzonder goed humeur. Hij had niet alleen een kostelijke grap gehad, maar als de dingen den goeden kant opgingen, was, wat de onmiddellijke toekomst betrof, zijn kostje gekocht. Hij zou niet behoeven te werken en hij zou gevoed en zindelijk gehuisvest worden. Bramington zou erop letten dat hij behandeld werd zooals hij verdiende.

„Vooruit,” zei MacRae, de bewaker, terwijl hij hem een duw gaf, „vooruit, erin. Ga liggen en houd je kalm!”

„Je hebt gelijk, vriend,” zei Andy, „ik ben zoo moe als een hond! En als je nu gauw weg gaat, kan ik misschien vergeten, dat ik je gezien heb en kan ik wellicht slapen. Ik zie je morgen zeker wel weer?”

Den volgenden dag werd Andy, met pientere oogjes en glimlachend, in de overvolle zaal gebracht waar de notabelen van Bramington voor het eerst in hun leven zouden recht spreken. Ook Martin Ford, met zijn hoofd verbonden, was onder de menigte. Toen Andy hem zag, kon hij zijn lachen bijna niet houden.

De zitting nam een aanvang. Aan getuigen was geen gebrek, trouwens Andy zelf dacht er niet over het hem ten laste gelegde te ontkennen. Integendeel, toen hij hoorde, dat hij tot twee maanden gevangenisstraf was veroordeeld, riep hij: „Twee maanden! Meer niet? Kijk eens naar Ford, zijn hersens liggen bijna buiten zijn hoofd! Maar twee maanden?”

„Twee maanden!” herhaalde de rechter streng, en zich tot den bewaker wendend, zei hij: „Breng hem weg, MacRae!”

Dus werd Andy weer teruggebracht naar zijn cel, en het publiek verliet met opgeheven hoofden en een glimlach van zelfvoldaanheid op de gezichten de rechtszaal. Nu hadden ze eindelijk hun gevangene pas eerst goed!

Wat Andy betreft, ook hij was tevreden. Hij had steeds een hekel gehad aan werken, en hij waardeerde het, dat er thans voor hem gezorgd werd, en dat hij geen zorgen had voor den dag van morgen. Het idee, vrij logiës te hebben in een zindelijke en goed-bewoonbare gevangenis leek hem heelemaal

Een of twee kwamen zelfs af en toe eens een praatje met hem maken, en ten slotte, omdat zij wel wisten, dat Andy er niet aan dacht weg te loopen, kreeg hij zelfs permissie om het dorp in te gaan.

Andy begon dus op gezette tijden in de dorpsstraat te flaneeren, en weldra was er geen bekender of meer geziene verschijning in het heele dorp. Iedereen was trotsch op hem, ofschoon niemand er de reden van had kunnen zeggen. Het leek wel of hij een generaal was, die na een zegerijken veldtocht naar zijn geboorteplaats was teruggekeerd.

Kleine bedragen aan geld, voldoende voor tabak en een glaasje, vonden hun weg in zijn handen, en hij accepteerde ze met een zekere gratie, het beschouwend alsof dit er nu eenmaal bij hoorde.

Hij had zooveel geld, dat wanneer hij dorst had, hij gerust een herberg binnen kon gaan en voor zijn eigen rekening iets gebruiken. Maar dat laatste gebeurde maar zelden. Als het trof, dat hij de eenige bezoeker was, dan werd hetgeen hij gebruikte, altijd op rekening van „het huis” gezet; en als er veel gasten waren, had hij moeite om zijn belofte, aan MacRae gedaan, om nooit meer dan drie borrels te nemen, na te komen!

Terwille van MacRae's vrouw en kinderen, die hem bewonderden en welke laatste van hem hielden bovendien, deed Andy steeds zijn best om nooit later dan negen uur thuis te zijn. Een of twee keer echter overschreed hij deze grens, en MacRae en hij, die toch echte vrienden geworden waren, kregen woorden.

Er kwam een avond, dat MacRae inderdaad vreeselijk kwaad was en Andy voor zijn eigen toekomst vreesde.

Hij was verzeild geraakt in een kring van bewonderaars en zijn drie borrels in een al te vlotte opeenvolging genoten hebbend, sloeg hij alle voorzorgen in den wind en bleef tot diep in den nacht in de herberg.

Hij ging niet vóór tweeën naar zijn gevangenis terug, en bemerkte tot zijn teleurstelling dat alle buitendeuren gesloten waren.

Een oogenblik was hij in zijn wiek geschoten. Toen raapte hij echter al zijn moed bijeen en verhief zijn stem.

„David!” riep hij. „David, ik ben terug!”

Er kwam echter geen antwoord en na een poosje riep hij weer.

„Hé!” klonk het, „laat mij binnen!”

Maar er kwam nog geen teken van leven van binnen, en daarom nam hij een paar steentjes en wierp die tegen 't raam van MacRae's slaapkamer.

Dat had succes en de bewaker keek naar buiten.

„Wie is daar?” vroeg hij. „Ik ben het,” zei Andy, „laat mij erin, David. Ik ben moe van het in de kou buiten staan.”

„O, ben jij het?” zei MacRae. „Nou, ik ben niet van plan je er in te laten. Wat is dat voor een manier van doen om op dezen tijd thuis te komen en

fatsoenlijke menschen uit hun bed te halen? Je kunt er vannacht buiten blijven!”

„Je moet mij in de gevangenis laten,” zei Andy, die kwaad begon te worden.

„Ik doe het niet!”

„Ik zeg je, dat je moet! Het is even goed mijn gevangenis als de jouwe. De heeren in het dorp zouden razend worden als zij wisten, dat jij me er buiten wilde sluiten. Ik ben een gevangene en ik wil vannacht in een cel slapen al moest ik er ook voor inbreken. Kom, David, wees nou verstandig, kom naar beneden en laat mij erin!”

MacRae was reeds op het punt zijn hoofd weer naar binnen te halen en zijn bed op te gaan zoeken, toen Andy zoete broodjes begon te bakken en beloofde dat hij in het vervolg steeds op tijd thuis zou zijn. Ten slotte ging MacRae naar

Zie vervolg op pag. 8.

Oude bron te Gastouri (Korfoe).

(Foto Fred. Bolssonas, Genève).

Het dorpje Gastouri ligt op een afstand van ongeveer acht K. M. van de stad Korfoe, op het eiland van dienzelfden naam, waarover de couranten den laatsten tijd in verband met de bezetting door Italië herhaaldelijk geschreven hebben. — De schilderachtige bron, waarvan wij hierboven een afbeelding geven, ligt onder een plataan, die wel duizend jaren oud is.

geen smet te werpen op zijn persoonlijke waardigheid!

Daar hij een goeden kijk op de menschelijke natuur en een beminnelijk karakter had, stond hij weldra op den besten voet met zijn bewaker MacRae. Toen hij een week opgesloten had gezeten, mocht hij al vrij over de plaats loopen en MacRae in zijn tuin helpen. Hij zong onder zijn werk in het aangename besef, dat hij niet meer behoefde te doen, dan hij zelf wilde.

De vrouw en kinderen van MacRae mochten hem ook graag lijden, en zoo werd het gewoonte dat Andy des avonds in de keuken kwam, er zijn pijpje rookte en zijn wonderlijke avonturen verhaalde of speelde op de oude viool van MacRae.

De plaatselijke autoriteiten stonden dit niet alleen oogluikend toe, maar ze keurden het goed, omdat Andy den goeden naam van hun dorp had bevestigd, en het dus niet meer dan billijk was dat hij het zoo aangenaam mogelijk had.

DEN TSARENEED GETROUW

HERINNERINGEN VAN EEN KOZAKKEN-OFFICIER

door Luit.-Kolonel M. V. Graaf Mouravieff-Amoursky

(Alle rechten, ook die van vertaling, voorbehouden.)

22)

recht voorzag Wladimiroff dat, wanneer eenmaal de hoofdstad in onze handen zou zijn en het leger het offensief moest voortzetten, ten einde den „rooden” te beletten zich te herstellen en ons van onze verbindingen af te snijden, de stad aan zich zelf overgelaten niet de orde zou kunnen handhaven en er, behalve het afkondigen van den staat van beleg, nog andere maatregelen noodig zouden zijn om de veiligheid van de inwoners, die wij wilden redden, te verzekeren. De hoofdstad zou aan de slechtste elementen worden prijsgegeven, wanneer zij eenige uren na de ontruiming door de Bolschewisten zonder garnizoen gelaten zou zijn. De lieden, die de „rooden” niet gevolgd, doch met hen hadden gesympathiseerd, zouden niet gaarzeld hebben wederom de dictatuur van het proletariaat uit te roepen, zoodra de „witten” bij hunne vervolging van het „roode” leger de stad verlaten zouden hebben. Het zou verloren moeite zijn geweest, de inwoners van Petrograd van het juk der Bolschewistische commissarissen te hebben bevrijd, om hen daarna opnieuw aan de willekeur van het proletariaat prijs te geven, dat, in alle landen en ten allen tijde, zich in zulke gevallen aan allerlei uitpattingen, wreedheden en liederlijkheden overgeeft.

Generaal Wladimiroff voorzag dat alles en vatte het plan op een keurtroep te vormen, ten einde zich daarvan later te kunnen bedienen bij wijze van militaire politie. Het was deze keurgarde die ik opdracht kreeg te organiseren, zonder er nochtans het doel van te kennen. Ik had het geluk volkomen te slagen bij het vervullen van deze opdracht, dank zij ook het uitmuntende menschenmateriaal, dat er te mijner beschikking stond. De voornemens van Generaal Wladimiroff werden echter nooit uitgevoerd, want zoals men weet, de hoofdstad werd nimmer door ons ingenomen. Mijn troep, eerst eene compagnie, daarna een bataljon, deed derhalve dienst als gewone infanterie, behalve de laatste weken van het bestaan van ons leger, toen het opperbevel zich ons bestaan herinnerde en in min of meer tragische oogenblikken, toen het leger wegsloek en de goede moraal in het leger verdween, een beroep deed op mij en mijne manschappen, die den goeden geest hadden behouden.

Bij het organiseren van mijne afdeeling slaagde ik erin bijna uitsluitend vroegere sergeants en korporaals, allen vrijwilligers, meestal oud-strijders en infanteristen van de Garde, daarbij op te nemen. Buitendien stelde ik een peloton samen uit kadetten van de militaire academie en kadetten van de marine. Met de meesten van deze, die nu overal verspreid in den vreemde wonen, onderhoud ik thans nog briefwisseling. Ik gevoel veel sympathie voor hen. Deze „jongens” dienden met de grootste geestdrift en toonden voor mij steeds groote afhankelijkheid. Mijne vijf officieren, die ik met zorg had uitgekozen, bewezen door hun dienst dat mijne keuze goed geweest was.

Zoo waren dus zij, die ik het genoeg had aan te voeren, uit de beste elementen samengesteld. Maar de omstandigheden waren mij ook gunstig. Als het aan het front rustig was, werd mij ruimschoots tijd toegestaan om den troep uit te rusten en te organiseren. Er werd goedgevonden dat ik elke soort en elke hoeveelheid wapenen, zoals karabijnen, mitrailleurs, handgranaten, die ik noodig vond, uit het legerdepôt liet komen. De welwillendheid van Generaal Wladimiroff, die mij later volkomen verklaarbaar toescheen, stelde mij in staat uit Reval een heelen wagon uitrustingsstukken, uniformen, kapotjassen, laarzen enz. te laten komen, speciaal voor mijn detachement bestemd. Ik was verplicht verscheidene reizen naar onze basis, Reval, te doen om deze zending te bespoedigen. Dit haalde mij natuurlijk den haat van intendanten en van de heeren van de étape op den hals. Maar de moeilijkheden werden overwonnen, ik kreeg op tijd alles wat ik noodig had om mijne mannen te kleeden en soldaten-

kleermakers aan het werk te zetten om iedereen naar maat tuniek, kapotjas etc. te vervaardigen, deze van Russische epauletten te voorzien, patroontasschen en alle verdere uitrustingsstukken tot de kleinste riempjes toe, passend te maken. Zoo spreekt het vanzelf dat mijne mannen er keurig gekleed uitzagen. Bovendien gelukte het mij een ruim voldoende approviandeedingsdienst te organiseren.

Van den eersten dag af aan, had ik aan mijne officieren den plicht opgelegd dezelfde voeding te gebruiken als de manschappen en tot den laatsten dag toe hebben wij ons allen vergenoegd met datgene wat de soldaten aten. Veel later, tijdens het groote offensief, toen ik eens bij den staf kwam om recruten aan te vragen, ten einde mijne rangen aan te vullen, zeide baron Wolf tot mij: „U krijgt het aantal mannen dat U wenscht. Zij lijken natuurlijk in niets nog op uw jongens, maar wij zijn zeker dat U ze zult weten te hervormen en dat zij spoedig den invloed van den geest in Uw korps zullen ondervinden.” Het spreekt vanzelf dat deze woorden voor mij de grootste voldoening betekenden.

Zoo maakte dus mijn detachement een gunstigen indruk, niet alleen door zijn uiterlijk, maar ook door den goeden geest die onder de manschappen heerschte.

Groepje Vrijwilligers van het leger van Joudienitch.

Van het begin af aan had ik een strenge discipline ingesteld, waarvan niet werd afgeweken. Ik hield het voorbeeld van mijne oud-kapiteins van de kozakkenregimenten en van de Garde-jagers voor oogen. Door weinig woorden kreeg ik veel gedaan. De mannen gehoorzaamden gaarne. Zij begrepen waarom zij beter gekleed en beter gevoed werden dan de rest van het leger. Reeds gedurende de organisatie, toen wij nog te Narva gecantonneerd waren, had ik bereikt dat de manschappen respect, gehoorzaamheid en vertrouwen toonden in hunne houding tegenover de officieren.

Op een avond kwam ik eens de kazerne van een der pelotons binnen, toen ik vier mannen bezig zag met kaartspelen. Sinds de revolutie was het spelen toegestaan en ook in de „witte” legers was het niet verboden. Ik zag dat zij de kaarten haastig verstoppten en zij stonden verlegen op toen ik naderbij kwam. Hoewel ik hun geen berisping gaf, zeide ik toch dat zij zelf wel begrepen dat het mij spijten moest hen aan het kaartspelen te vinden, dat ik zelf niet speelde en het den officieren ook niet toestond te doen. Van dat oogenblik af werd er niet meer gespeeld. De sergeants rapporteerden mij later dat de manschappen zelf besloten hadden voortaan niet meer te spelen. Intuschen — niet elke maatregel werd natuurlijk zoo prompt uitgevoerd door den troep, al was deze dan ook uit nog zulke goede elementen samengesteld.

Mijne soldaten waren allen „oud-gedienden”, oud-strijders die de militaire discipline kenden, behalve het peloton kadetten. Toch verlieten zij zich met een zekere zorgeloosheid op het initiatief van hun kommandant. Zoo nu en dan kwamen mij ook handelingen of feiten ter oore die ik niet kon toestaan, die nu eens in dit, dan in een ander peloton waren voorgevallen en hun oorzaak hadden in luiheid, nalatigheid of kwajongensachtigheid van een der manschappen. Deze feiten werden natuurlijk gestraft en de straf moest onverbiddeijk worden ondergaan.

Op zekeren dag had ik twee dagen arrest opgelegd aan een jongen soldaat dien de sergeant-majoor schuldig had bevonden aan ik weet niet meer welk strafbaar feit. Dienzelfden dag vernam ik dat de man

onschuldig was en de straf voor een ander onderging. Op het avond-appel, toen de compagnie aangetreden was en de gevangene, dien ik dadelijk in vrijheid had laten stellen, zich weer bij zijn peloton bevond, liet ik hem voor het front van den troep komen. Ik omhelsde hem en verzocht hem mij ten goede te willen houden dat ik hem onnoodig die vernedering had doen ondergaan. De man was geheel van streek, maar van dat oogenblik af aan was hij een voorbeeld voor den troep, terwijl hij vroeger een van de minst ijverige mannen van zijn peloton was geweest. Hij toonde op marsch en in het kamp een groote afhankelijkheid voor mijn persoon en dikwijls kwam Abramoff, zoo heette hij, versch stroo voor mijn slaapplaats of droog hout voor mijn vuur brengen.

De herinnering aan mijne soldaten, waarvan de helft niet meer leeft, aan mijne officieren, waarvan twee gevallen zijn, is mij lief. Velen verdienden een uitvoerige beschrijving. Van een van hen, mijn krani-geant-sergeant Botkine, wil ik 'nog eenige bijzonderheden mededeelen. Jacob Botkine, oud onder-officier van de lijf-compagnie van het regiment Ismailkovsky van de eerste divisie infanterie van de garde, boerenzoon uit de provincie Pskoff, was een groote vijand van het Bolschewisme. Zijne ouders

eerst en later het regiment waar hij tot korporaal was bevorderd, hadden hem opgevoed in de traditioneele denkbeelden van orde en tucht. Toen hij in 1918 gedemobiliseerd werd, had hij zich verklaard tegen de commune en was genoodzaakt uit zijn geboortedorp te vluchten, omdat hij in de oogen van de „roode” commissarissen verdacht was geworden. Ik had hem uit de talrijke vrijwilligers, waaruit ik mijne keuze kon doen, uitgezocht, hoewel hij er allesbehalve gunstig uitzag met zijn onverzorgde haren en zijn armelijke plunje. Maar er was iets in zijn goed militaire houding, in zijne duidelijke, lakonieke antwoorden, wat mij beviel. Weldra kende men Botkine niet meer terug in zijn nieuwe uitrusting, zijne goed passende kleding, glimmende laarzen en zijne galons, alles in de kleuren van het regiment Ismailovskij, waarvan hij zelfs het insigne had gered, dat hij met een zekeren trots op de linkerborst droeg. Goed geschoren, met kortgeknipte haren, zag hij er weer uit als de soldaat van de garde, die hij geweest was. Het deed mij bijzonder veel

genoegen te zien hoe snel de pelotons het voorbeeld van hun sergeant-majoor opvolgden in alles wat tot de militaire africhting behoort. Schijfschieten, exerceren, gymnastiek, alles was een genoeg voor hem, hij deed het met een zekeren hartstocht en onderrichtte de anderen op bewonderenswaardige wijze. Ik was ervan overtuigd dat alles wat den inwendigen dienst van het regiment betrof, door Botkine wekenlang in goede orde zou worden verricht, ingeval mijne officieren en ik zouden komen te vallen. Botkine zoowel als de dappere Poliatykine van mijne compagnie bij het regiment garde-jagers, waren korporaals van vóór den oorlog. Welk een steun waren deze lieden en hun gelijken niet voor ons officieren! Beiden werden op mijn verzoek tot sergeant-majoor bevorderd. Wat er van hen geworden is, weet ik niet. Zijn zij naar hunne dorpen teruggekeerd, nu de vrijwilligers-legers van het zuiden en van het noorden beide niet meer bestaan?

(Wordt vervolgd.)

PREMIE VOOR ONZE ABONNÉS

De pas ontdekte oudste melodie van het Wilhelmuslied

Zoals onze lezeressen en lezers zich herinneren, hebben wij in ons eerste Jubileum-nummer (29 Aug.) de muziek van het Wilhelmus afgedrukt, door Dr. Fr. Kossmann bewerkt naar de oudste, door hem onlangs gevonden wijs. Behalve de door ons gegeven bewerking (zang en klavier, tweestemmig), is er ook een bewerking verschenen voor gemengd- en mannenkoor. Deze bewerkingen zijn in den muziekhandel en bij de Uitgevers G. Alsbach te Amsterdam en A. W. Sijthoff te Leiden verkrijgbaar tegen 60 cents per stuk. Ten einde aan deze historische toezetting van ons prachtige volkslied bekendheid te geven, bieden wij ze onzen lezeressen en lezers aan tegen een bijzondere prijs en wel als volgt:

Zang en klavier (een- of tweestemmig) slechts	f 0.45
Gemengd koor (Partituur)	- 0.45
	ledere stem - 0.075
Mannenkoor (Partituur)	- 0.45
	ledere stem - 0.075

Elke uitgaaf is voorzien van een toelichting van Dr. Fr. Kossmann en een voorwoord van Prof. Dr. P. J. Blok en bevat den tekst van 15 coupletten. Wie van dit bijzondere aanbod profiteeren wil, moet zich haasten, want de aflevering geschiedt in volgorde van bestelling en onze voorraad is beperkt. Men gelieve zijn bestelling met opgave welke bewerking gewenscht wordt te richten tot

ADMIN. „PANORAMA” Leiden.

DE MUMMIE

Ze stond in den winkel van den antiquiteitenhandelaar Ibrahim Abdullah te Cairo, die haar Thoetmosis II gedoopt had.

Te koop was de mummie niet, want Ibrahim begreep, dat zij het was, die de vreemdelingen naar zijn zaak trok.

Elken dag kwamen nieuwe bezoekers om haar te bezichtigen. Onwillekeurig bleven zij altijd op een eerbiedigen afstand van de kist, want Thoetmosis verspreidde een allernaangenaamsten geur, die volgens den handelaar de beste waarborg der echtheid was.

Als de bewonderaars lang genoeg naar de mummie gekeken hadden, kochten zij een borstlap van Ramses of een oeza (amulet).

Dan wreef Abdullah zich de handen, (want hij maakte op deze massa-artikelen een goede winst), en vertelde van Pharaos heldendaden.

Zoo was het bestaan van de mummie bijna even rustig als dat van haar nog in koninklijke graven verborgen collega's, totdat op zekeren nacht Thoetmosis' geest het in den zin kreeg een beetje met zijn stoffelijk overschot te sollen.

Dien nacht drongen een tweetal gure individuen, gewapend met eenige flesschen eau de cologne, Abdullah's winkel binnen en stalen de mummie.

Dat was het begin van haar bar avontuurlijke wereldreis. Deze beide mannen behoorden tot een bende autobandieten, die in het bezit was van een aantal speciale Sahara-wagen, waarin zij uit Cairo vluchtten, Thoetmosis met zich

Het land van Homerus.

Op deze pagina reproduceeren wij een aantal fraaie foto's van Griekenland, welke afkomstig zijn uit de mooie collectie beelden, genomen in het land van Homerus door den Zwitserschen kunstfotograaf Fred. Boissonnas. — Wij maken van deze gelegenheid gebruik onzen lezers mede te deelen, dat een der voornaamste medewerkers van den heer Fred. Boissonnas in de voornaamste steden van ons land in de maand November een lezing zal komen houden over het onderwerp: „Schilderachtig en Grootsoch Griekenland". De lezing zal worden opgeluisterd door meer dan honderd beelden, waarvan een groot gedeelte in kleuren, en speciaal voor dit doel vervaardigd. — De foto hierboven geeft een gezicht op Alpanomeria op het vulcanische eiland Santorin. Deze zonderlinge stad verheft zich op een hoogen rotswand, die bijna loodrecht uit zee opstijgt. Op een afstand gelijken de witte huizen op kleine, op elkaar gestapelde kubus, en men vraagt zich verwonderd af door welk wonder zij daar op die hoogte gekomen zijn.

De overheid liet haar bij opbod verkoopen.

Een Turksche zeekapitein was de hoogste bieder. Twee dagen later bemerkte de gemeente-ontvanger van Koemassie dat de Turksche ponden, waarmede men betaalde, valsch waren.

Ondertusschen voer de mummie aan boord van de Halvemaanner door de Straat van Gibraltar, stevende in de richting van Klein-Azië, en leed schipbreuk op een der talrijke Cycladen. Van het schip bleef geen spaan heel, doch de mummie, beschermd door Thoetmosis' nog niet moe gespeelden geest, dobberde onbeschadigd voort en dreef ten slotte op de Arabische kust aan.

Een zwervende derwisj vond haar en slaagde erin haar naar Suez mee te voeren.

Bij de landingsplaats der schepen zette hij zich neer en wachtte.

Een mailboot meerde en de passagiers stroomden aan wal om zich een weinig te vertreden. De derwisj danste en hilde tot zich een kleine volksverzameling om hem had gevormd.

Toen ontdeed hij de mummie van den doek, waarin hij haar met kist en al gehuld had, en zwoer met de hand op den Koran en bij den baard van den profeet, dat dit Ramses de Groote was.

Uit de menigte trad een lange, magere man naar voren. Hij was gekleed in een wit tropenpak en droeg een grooten, hoornen bril met blauwe glazen. Het was niemand minder dan Mister Dayton van Rommel, de beroemde Amerikaanse egyptoloog, afstammeling in rechte lijn van één der oude Nieuw-Amsterdammers.

Hij boog zich over de kist en beschouwde de mummie aandachtig.

De scherpe reuk, die in Abdullah's winkel de vreemdelingen op een afstand hield, was zoo goed als geheel verdwenen, zoodat de geleerde, die toevalligerwijze een kleine ver-

koudheid had gevat, daar totaal niets van bemerkte.

Dat de derwisj Ramses' naam hier ijdellijk gebruikte, had hij reeds dadelijk begrepen.

Hij vermoedde te doen te hebben met de echtgenoot van wijlen den pas in 1922 n. Chr. beroemd geworden monarch Thoetankhamen. Over den prijs waren pelgrim en geleerde dus het spoedig eens, daar de laatste niet van afdingen hield en het de gevraagde som direct in de vuile hand van den verkoper neertelde.

Drie weken later bereikte Thoetmosis' voor een ander aangeziene body veilig het land van wolkenkietelaars en bier in theepotten.

Mister Dayton had Thoetankhamens' vermeende vrouw bestemd tot huwelijksgegeschenk voor zijn aanstaande bruid, kocht in New York een auto en reed full speed naar het ouderlijk huis van zijn geliefde, dat in Chicago stond.

Alles ging goed tot den hoek van de 247ste straat, waar de geleerde 'n te korten draai nam en met een ursnelheid van 132 KM. via 'n hardsteeenen muur naar de zalige jachtvelden reed. Anderhalve emmer body en vuil goed vormden de eenige overblijfselen van den armen egyptoloog.

Zelfs de onvergankelijke mummie was iets menselijks overkomen.

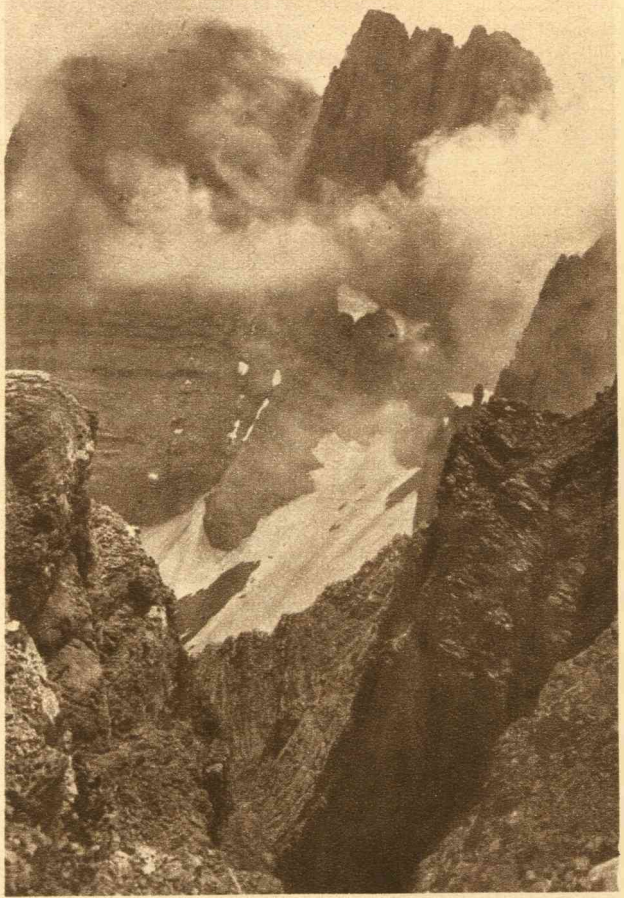
Zij was uit haar kist gevallen en haar omwindselen waren losgegaan.

Daar lag nu de ex-Pharaon in natura op straat, languit voorover. Een verbaasde politieagent bukte zich naar haar over en constateerde, dat Thoetmosis zaliger op den rug een inscriptie droeg.

Niet in hiëroglphen, maar in duidelijk leesbare drukletters stond daar gebeiteld: „Made in Germany".

De ongeluksmummie was slechts een houten pop!

F. MEDER.

Het land van Homerus.

De hoogste top van den Olympus. — Deze rotsachtige top is voor den eersten keer — in 1913 — bestegen door de heeren Fred. Boissonnas en Daniel Baud-Bovy, van Genève, die hem met den naam Pic Vénisios gedoopt hebben.

nemend. In de nabijheid der Koefra Oasen werd de troep aangevallen door een prachtig gebouwden leeuw, die de karavaan als zijn lunch beschouwde. De leiders der bende werden vermalen en hun rekbare gewetens, die zich in des leeuwen keel hadden vastgezet, weggespoeld met een paar slokken benzine.

Toen de mummie aan de beurt kwam, verging echter den Koning der Woestijn alle eetlust.

Zij was niet versch meer, reeds eenigszins geadeld.

Met den linkervoeroot zijn neus dichthoudend verdween het machtige dier achter de zandheuvelen.

De overlevenden zetten den tocht voort in de richting van Tomboektoe.

In de buurt der Oase Jat werden zij aangesproken door eenige Toëregs, de kameelbandieten van Noord-Afrika. Daar zij de taal dezer lieden, het Tamasjek, niet voldoende machtig waren om daarin een behoorlijk gesprek te kunnen voeren, werden zij zonder verder commentaar en compagnie naar 's duivels grootje gezonden.

Thoetmosis' welriekend lichaam schommelde op een woestijnschip verder.

In Tomboektoe deed men de mummie voor een „krats" van de hand. Zij werd eigendom van een vetten neger-koopman, die met een slavenkaravaan naar Koemassie, de haven aan de Goudkust, trok. Daar plaatste hij Thoetmosis in zijn dicht bij den heiligen Kuma-boom gevestigden bazar.

Maar ook hij zou er niet lang plezier van hebben.

Er brak brand uit in den winkel van den neger en ondanks de nabijheid van den heiligen boom werd hij geroosterd temidden van zijn eigendommen. Slechts de mummie bleef als door een wonder gespaard.

Het land van Homerus.

Een der Météoren-kloosters in Thessalië. — Het meerendeel dezer kloosters is op uiterst steile rotsen gebouwd en, over het algemeen, kan men ze niet bereiken dan door middel van een ladder of een touw, waaraan de reiziger als een stuk koopwaar naar boven geheschen wordt.

Vervolg van pag. 5.

beneden, en Andy mocht zijn cel weer opzoeken, die door de vrouw van den bewaker zoo gezellig mogelijk was gemaakt.

Na deze gebeurtenis ging alles de eerstvolgende dagen weer van een leien dakje, totdat Andy opeens bemerkte, dat hij in groot gevaar verkeerde verstrikt te worden in de netten-der-liefde van een weduwe in het dorp, juffrouw Hewitson geheeten — een grooté, robuuste vrouw, die haar kleine inkomen vergrootte door het houden van een kruidenierswinkel.

Zij was van Andy gaan houden den eersten keer reeds, dat zij hem gezien had, en zij was vrijgeveiger tegenover hem dan iemand anders.

Plotseling kwam het over haar, dat hij de held van haar verdere leven was, en zoo gauw dit idee zich van haar had meester gemaakt, begon zij op alle mogelijke manieren te trachten hem in de val te lokken.

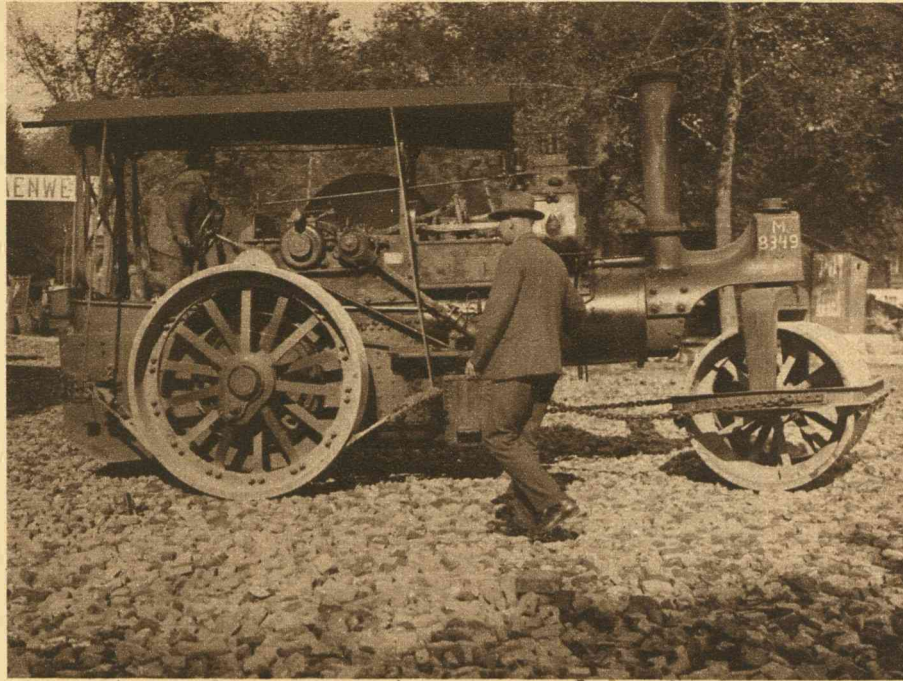
Maar Andy was niet gek! Hij was al op zijn hoede, nog voordat zij, die het goed met hem meenden, hem voor haar waarschuwden.

Juffrouw Hewitson verzocht hem af en toe eens een kopje thee te komen drinken en dat deed hij. Maar hij ging niet graag; de voorzichtigheid zeide hem niet te gaan, maar toch deed hij het. Evenals alle beminlijke mensen, had ook hij zijn zwakke zijde!

Hoe meer hij haar leerde kennen, hoe minder hij er voor voelde haar man te worden. Van een wereldsch standpunt bekeken zou het juist iets voor hem geweest zijn, doch Andy had een ziel die boven goud verheven was. Maar hij was bang voor zichzelf. Hij geloofde dat zij hem ten slotte toch in zou palmen.

Op zekeren avond raadde MacRae hem plechtig aan, toch voorzichtig te zijn.

„Die vrouw wil je niet laten schieten,” zei hij, „en als zij zich eenmaal iets in haar hoofd heeft gehaald, zet zij het door ook. Maar ik zal je wat vertellen, Andy.”

De wegeverbetering te Amsterdam

Op deze pagina geven wij een serie interessante foto's, het leggen der bituïne-asfaltwegen op de Nassaukade te Amsterdam in beeld brengend. Behalve dat deze wegen goedkooper zijn dan van gewoon asfalt, hebben zij bovendien nog het voordeel dat het verkeer er zoo goed als geruischloos op geschiedt, en dat ze harder zijn dan gewone wegen, hetgeen in verband met de thans veel in gebruik zijnde grote transportauto's van niet licht te overschatten beteekenis is wat slijtage en onderhoud aangaat. — Onze foto's geven een goed denkbeeld van de achtereenvolgende bewerkingen die de wegen ondergaan. — Hierboven: Het leggen van de eerste laag puin ter dikte van 20 cm. Door een stoomwals van 15 ton wordt deze laag in elkaar geperst tot een dikte van 10 cm.

een paar dagen de gevangenis te verlaten. Het is vermakelijk om te bedenken dat op het oogenblik dat ik in vrijheid gesteld zal worden, ik gevangen genomen zal worden door die vrouw! Alles loopt mij tegen, David. Ik geloof, dat er een moeilijke periode in mijn leven aanbreekt. De duivel is los, en vervolgt mij!

„Houd er den moed maar in!” raadde MacRae hem. „Je weet nooit hoe er nog redding voor je komt. Het is jammer,

„Geen denken aan,” antwoordde MacRae, „dat doen ze stellig niet!”

Andy was zeer terneergeslagen, en den volgende dag ging hij naar een van zijn vrienden om diens raad in te winnen. Binnen nog geen vierentwintig uur zou hij weer een vrij man wezen, en de gedachte eraan bracht hem al uit zijn humeur.

In gepeins verzonken wandelde hij voort, zinnend op een uitweg en in zichzelf vurig hopen, dat hij juffrouw Hewitson niet zou ontmoeten.

Het volgende oogenblik stond hij plotseling stil. Daar kwam juffrouw Hewitson aan! Martin Ford, die juist uit zijn huis kwam, vertelde later dat Andy zoo wit werd als een lijk.

Of dat nu waar was of niet, Andy werd in ieder geval door een panischen schrik bevangen en even later door een schitterend idee. Hij wist heel goed, dat als hij juffrouw Hewitson toestond hem aan te spreken en hem uit te noodigen op een kopje thee, wat zij stellig doen zou, dat het spel dan voor hem verloren was.

De weduwe kwam al nader en nader: hij kon het zegevierend lachje reeds op haar gezicht zien.

In een glimp zag hij Martin Ford, en dat gaf hem het idee.

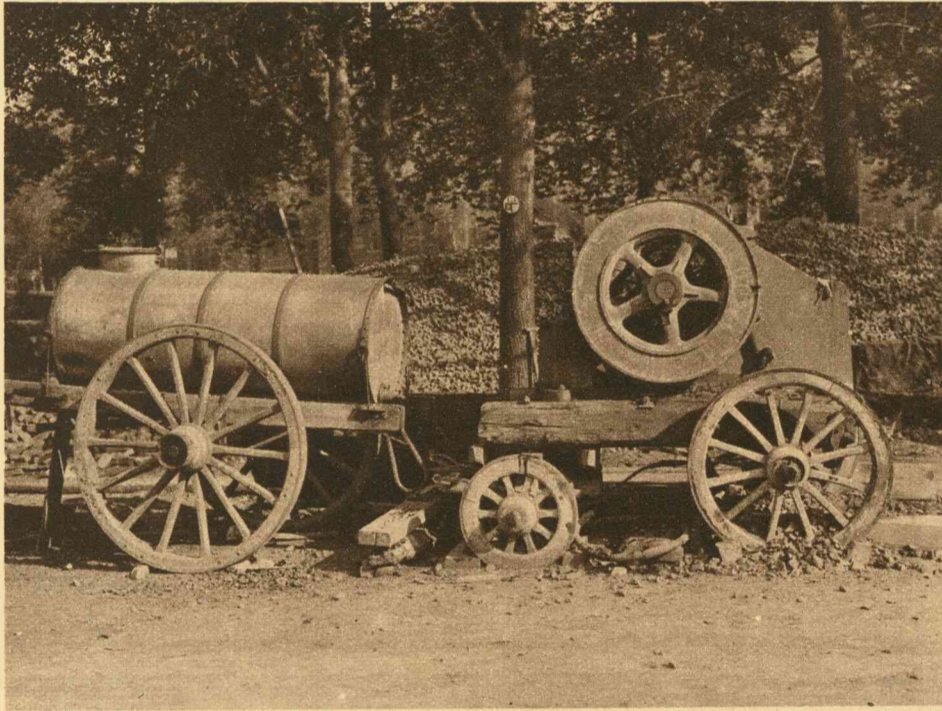
Zich omkeerend stapte hij regelrecht op den niets vermoedenden kleermaker toe.

„Het spijt mij erg, mijnheer Ford,” zei hij, en voor den tweeden keer gooide hij den man door zijn eigen glazen.

Vijf minuten later, toen hij onderweg was naar het gemeentehuis, zei hij tegen zijn bewaker:

„Het was een reuze-idee van me, David. Ze zullen me dit keer zeker wel zes maanden geven.”

„Ik geloof het ook wel,” zei MacRae. „Dan kunnen we mooi samen den tuin heelemaal in orde maken. Maar als je weer eens zooiets doet, neem dan eens iemand anders dan dien armen Ford. Er zijn heel wat jonge kerels, dien ik het gun eens door de glazen gekeild te worden.”

De machine, die de puin breekt in stukken van 6 tot 40 mm.

De machine voor het mengen der verschillende ingrediënten. De mastiek wordt hier tevens op een enorme hitte gebracht.

„Ja?” vroeg Andy.

„Zij gaat weg,” vertelde MacRae hem. „Zij verlaat Bramington binnen een week of twee. Maar zij zal, vóór zij vertrekt, al haar best doen je in te palmen. Blijf haar uit den weg, Andy; en als je haar op straat ziet aankomen, loop dan als een haas weg!”

„Het is waar,” zei Andy. „En ik ben gedoemd om binnen

dat wij elkander moeten gaan verlaten, maar wet is nu eenmaal wet, en wij hebben natuurlijk geen recht om iemand gevangen te houden die zijn straf heeft uitgezeten.”

Andy dacht een oogenblik na.

„Hoor eens,” zei hij, „denk je niet, dat ze mij hier zullen willen houden als ik kostgeld betaal? Het zal toch niet zoo veel kosten?”

„Ik zal eraan denken,” zei Andy. „Maar het trof nu juist zoo dat hij er was. Ik moest die weduwe op de een of andere manier ontloopen, David, en zoo was het mijn eenige kans!”

H. Th.

Links: Het leggen van de tweede laag.

Rechts: De tweede laag wordt gewalst.

J. M. Toorop.

31 Aug. 1923

H.M. DE KONINGIN-MOEDER - NAAR DE TEEKENING VAN J. TOOROP

Het origineel van bovenstaande reproductie werd door de leden der vereeniging „Kunstzaal Kleykamp” ter gelegenheid van het regeringsjubileum aan H. M. de Koningin aangeboden.

(Met toestemming van de Koninklijke Kunstzaal Kleykamp, Den Haag).

DE MACHT DER DRIE

Een roman uit het jaar 1955

DOOR HANS DOMINIK

Geautoriseerde vertaling door Pierre Dumoulin

35)

Het wortelde in zijn persoonlijke gewoonten dat hij daarbij de whisky slechts weinig met soda verdunde. Juist toen hij het laatste stuk spek met een flinken slok whisky van stapel liet, kwam de bode zijn kajuit binnen en legde een draadloze dépêche op de tafel.

Met het telegram in de hand verliet hij zijn kajuit en ging naar het troependek waar de lui juist aan de rest van den maaltijd bezig waren. Hij wenkte den eersten den besten nader te komen.

„Kun je lezen, jongen?”

„Ik denk van wel, kapitein.”

„Lees dan eens! Lees het ding zoo luid, dat allen het kunnen hooren!”

Met een enkelen blik had Jimmy Brown den inhoud van het telegram vlug doorgezien en begrepen. Hij stelde zich in postuur en brulde met reuzenstem: „Geeft acht... Stilte! Voorlezing op bevel van den kapitein...!”

Toen Jimmy Brown geïndigd had ging er een ontzaglijke jubel over het tusschendeck. Kapitein Shufflebotham sloeg met zegevierend gelaat de uitwerking der voorlezing gade. Toen wenkte hij Jimmy Brown terzijde, nam het telegram terug en had een gewichtig onderhoud met hem.

Jimmy luisterde toe. Eerst kalm, toen met groote oogen, alsof hij niet begreep wat de kapitein zeide en wilde, dan met een begin van begrijpen en ten slotte met nauwelijks verholten genoegen.

De kapitein ging naar zijn kajuit terug. Jimmy Brown liet de erwten de erwten en ging op het dek aan het werk. Op het dek, en wel aan de vlaggenlijn. Heel langzaam daalde de Union Jack, die in den top van den gevechtmast wapperde, omlaag. Voor eenige oogenblikken had Jimmy Brown daarna iets aan de vlaggenlijn te doen. Hij was druk in de weer, legde knopen, en bond iets vast terwijl een paar makkers hem aan alle zijden dekten.

Toen kwam de vlaggenlijn weer in beweging. Zij steeg maar, zij nam een eigenaardige en door geen enkele zeevarende natie erkende vlag mee naar boven. Het was een groote vaatdoek, die daar vol majesteit in de hoogte ging en op een afstand van een derde van de lengte van den mast volgde hem de Union Jack. Toen de lijn tot stilstand kwam en door Jimmy Brown vastgeknoot werd, wapperde de vaatdoek vroolijk in top, en verder onder hem, bijna halfmast, stond de vlag van Groot-Britannië.

Het was onbetamelijk... een groote ongepasteheid... Toen de manschappen eens ontevreden waren geweest over het eten of over iets anders hadden zij ook zulke lappen aan de vlaggenlijn geknoot. De goden mogen weten hoe kapitein Shufflebotham in zijn whiskybui op de gedachte gekomen was deze oude geschiedenis weer op te warmen en tot een openbare belediging der Britsche vlag te gebruiken. Genoeg zij het, dat het gebeurde en op de andere schepen navolging vond. Ook op de „Victoria”, de „Alexandra”, de „Caledonia” en alle andere schepen had men de dépêche van het parlamentsbesluit ontvangen en was men verlangend tot daden te komen.

Tevergeefs kwamen de officieren tusschenbeide en verboden de manoeuvre. Het grensde waarlijk aan muiterij. Overall werden de chefs teruggedrongen en op alle schepen der Australische vloot wapperde na weinige minuten een leelijke lap boven den Union Jack.

Tevergeefs zond Admiraal Morison van zijn vlaggeschip, de „Melbourne”, een dringende dépêche naar de andere schepen en dreigde de scheepscommandanten voor den kriegsraad te brengen. Zij verzekerden dat het onmogelijk was, deze zonderlinge vlaggen tegen den wil der gezamenlijke bemanning neer te halen. Behalve kapitein Shufflebotham. Die antwoordde in 't geheel niet. Hij lag op de sofa zijner kajuit en sliep den slaap des rechtvaardigen.

Maar de eigenaardige vlaggenparade was van meer dan een plaats gezien geworden. Ook commodore Blain, de chef van het Engelsche Eskader, had haar opgemerkt. Op den afstand van zestien kilometer kon hij ook met een goeden kijker slechts waarnemen dat er een eenkleurige donkere vlag, boven den Union

Jack zat. Daarom zond hij een vlieger uit, die het ding eens van nabij moest bekijken. Hij was verbolgen, toen hij hoorde, dat de oudste en meest gescheurde vaatdoeken en poetslappen in de masten der Australische vloot boven de geheiligde vlag van Engeland wapperden. Toen greep hij naar de telefoon en riep admiraal Morison zelf op.

Het onderhoud was van Engelsche zijde opmerkelijk kort maar vol beteekenis. Admiraal Morison legde er den nadruk op, dat zijn vloot zich in een toestand van halve muiterij bevond, dat zijn eigen schip niet aan dien onzin meedeed en dat hij zijn best deed weer ordelijke toestanden in het leven te roepen. Het antwoord van Admiraal Blain was kort en barsch.

„Het is kwart voor een. Wanneer de lappen er om één uur nog hangen, schiet ik.”

De telefonische verbinding werd verbroken. Admiraal Morison ontbood den kapitein en de officieren van zijn vlaggeschip. Het was twaalf minuten voor eenen toen zij bij hem binnentraden. Van hen vernam hij, dat het Engelsche Eskader de ankers gelicht had en noordwaarts over de Kim stoomde. In vliegende haast bracht hij hen op de hoogte van het onderhoud met den Engelschman. Tien minuten voor een hadden zij den toestand begrepen. Natuurlijk... de Engelsche vloot stevende op gevechtsafstand van dertig

vankelijk geen treffers. Maar elk schot gaf aanleiding tot verbetering en steeds nader bij de schepen sloegen de zware projectielen in zee, woeste en woedende waterbergen omhoog stuwend. De kans een snel en in zigzag-koers varende schip op dertig tot veertig kilometer afstand direct te treffen, was natuurlijk zeer gering. Daarom echter had de techniek dier dagen een geschut geschapen waarbij het oude beginsel der bereids in den wereldoorlog gebruikte waterbommen verder was uitgewerkt. Zij ontploften eerst veertig meter onder water, wierpen dan echter een golf op, die elk pantserschip, dat zich binnen vijfhonderd meter afstand bevond, moest doen kantelen. De oorlogstechniek had, zooals steeds het geval is op de verbeterde aanvalsmethode, een verbeterde bescherming laten volgen. De oorlogsschepen waren met stabiliserende gyroscopen toegerust, in staat weerstand te bieden aan de golven, die dreigden de oorlogsschepen te doen kantelen. Tot zekeren graad althans.

Maar nu volgden de Engelsche salvo's snel achter elkander. Admiraal Morison deed zijn schepen wijd uiteenvaren om uit den ergsten draaikolk weg te komen. Ook de Australiërs vuurden naar vermogen en hun vliegers meldden de treffers, verbeterden de richtingen.

Maar het stond slecht met de schepen van Morison. De Caledonia was reeds gekanteld en dreef met de kiel naar boven. Thans trof een toevallig schot 'e Alexandra en veranderde haar in de volgende seconde in een grijze wolk van kleine staalbrokken en gelen smeulenden rook. Wel hadden ook de Australische kanonnières eenige vaartuigen van den tegenstander doen kantelen en aan een torpedovlieger was het gelukt een luchttorpedo van tweeduizend meter hoogte op het dek der Alceste te werpen en het schip tot een wrak te maken. Maar het was duidelijk, dat de Australische vloot slechts nog voor de eer van de vlag vocht... van welke vlag eigenlijk?

Een bitter lachje gleed over het gelaat van admiraal Morison toen hij hier over nadacht. Om een gril, hier een poetslap te hijschen, vocht zijn vloot op leven en dood met een tegenpartij, die haar verre de baas was.

Om wille om deze gril moest hij in schreeuwende tegenspraak met de bevelen zijner regeering, met een vloot strijden waarmee hij bevel had vriendschappelijke betrekkingen te onderhouden. Het was bitter voor een man wiens leven tot nu toe slechts strenge plichtsbetrachting geweest was. Maar admiraal Morison stond onder den dwang der omstandigheden en besloot tot het einde toe vol te houden.

Een melding van een zijner vliegers maakte hem opmerkzaam.

„Engelsche pantser Alcyon omgeslagen. Zonder schot van ons.”

Reeds kwam er een tweede melding van een ander vliegschip:

„Amphitrite raakt aan den grond, zonder schot-uitwerking van ons.”

De derde melding volgde onmiddellijk:

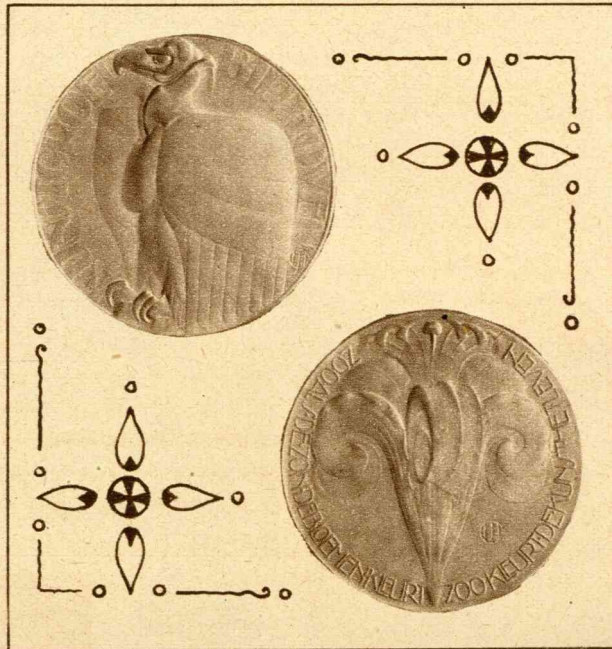
„Niobe zinkt. Er schijnen U-booten te werken.”

De volgende seconden brachten nog een half dozijn gelijksoortige meldingen. Tot admiraal Blain den ongelijken strijd opgaf en met de rest zijner schepen de wijk nam naar het Noordoosten.

Admiraal Morison verzamelde de rest van zijn eskader en zette koers naar de plaats, die tot nu toe door de Engelsche vloot was ingenomen. Na beëindigden strijd was het zeemansplicht, de overlevenden te redden.

Halverwege, ter hoogte van Sydney, kwamen hem U-booten tegemoet. Honderd U-booten. In kiellinie trokken ze boven water varende voorbij. Het waren groote, zwaar gepantserde kruisers, van een soort zooals Australië ze niet bezat. Zij voeren snel en waren in een oogenblik naderbij.

Het konden vijanden zijn. Maar bij geen mensch van de Australische vloot kwam deze gedachte op. Zij allen, van den scheepscommandant af tot aan de gewone kanonnières toe, zagen in deze booten de redders van een zekeren ondergang en begroetten ze met luid hoera. Dan ging op het achterdek van de eerste boot een roodachtige bal omhoog, spreidde zich in den wind uit en vertoonde de sterrenbanier der Amerikaanse Unie. Amerikaanse U-booten hadden, onder aanvoering van Admiraal Willcox, ingegrepen. Onbekend met de laatste besluiten van Cyrus Stonard, zag Willcox de Australische vloot in gevecht met de Engelsche Overmacht. De Staatslieden mochten doen wat ze wilden. De zeerob Willcox wist alleen maar, dat Australië eerstdaags Amerikaansch zou worden. Dat was hem voldoende geweest. (Wordt vervolgd).

De kunstenaarspenning.

ontworpen door C. J. van der Hoef ten bate van het Fonds voor Noodlijdende Beeldende Kunstenaars en Musici. Aan de voorzijde vertoont de penning een Gier, bij de Egyptenaren zinnebeeld van de Zon, zinnebeeld van de Moeder, van de voortbrenging, de schepping. Op de achterzijde staat afgebeeld een liele, met daaromheen de woorden: „Zooals de Zon de Bloemen kleurt, zoo kleurt de Kunst het Leven”.

kilometer ergens heen, waar in geval van strijd, de Australische vliegers haar eerst zouden moeten zoeken, terwijl Admiraal Blain wist waar hij den tegenstander vinden en treffen kon.

Negen minuten voor één... acht minuten voor één.

De schepen thans nog te bewegen die verdoemde lappen te strijken, was onmogelijk. Men had het immers bijna een uur lang tevergeefs beproefd. Dan tenminste niet weerloos te gronde gaan, zich niet hier voor anker liggende in den grond laten boren. Het was zes minuten voor één toen van het admiraalschip aan alle eenheden der vloot het bevel kwam zoo snel mogelijk het anker te lichten en zich gereed te maken tot het gevecht.

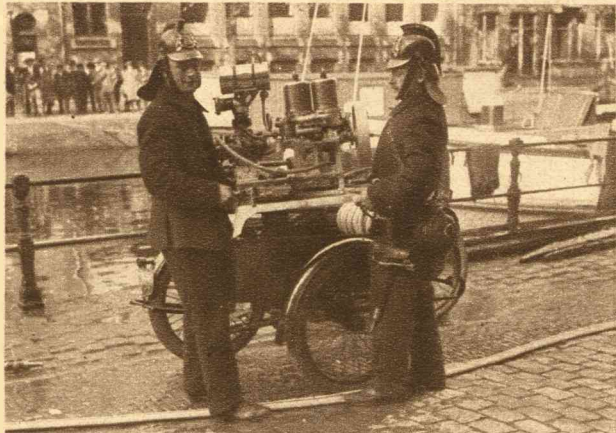
Nimmer werd een bevel bij de Australische marine sneller opgevolgd. Zoo hardhoorig als zij vroeger op de afzonderlijke schepen geweest waren, zoo goed luisterden zij thans. Men had het verdwijnen der Engelsche vloot gadeslagen en trok daaruit zijne gevolgtrekkingen.

Vier minuten voor een waren alle ankers gelicht. Drie minuten voor een liep de Australische vloot, de afzonderlijke eskaders in kiellinie, met volle machinekracht zeewaarts, koers zuidoost ten zuiden.

Admiraal Morison keek op de klok. Eén minuut voor een. Hij betrad den commandatoren, immer nog met de zwakke hoop in het hart, dat de Engelschman zijn bedreiging niet zou uitvoeren, dat het hem zelf gelukken zou de vloot onder de kanonnen der Botanybaai in veiligheid te brengen. De strijd met de dubbel zoo sterke Engelsche vloot bood te weinig kans op een goeden uitslag dan dat hij hem zou hebben kunnen wenschen. De kapitein van de „Melbourne” was ten opzichte van de Engelschen van een andere meening.

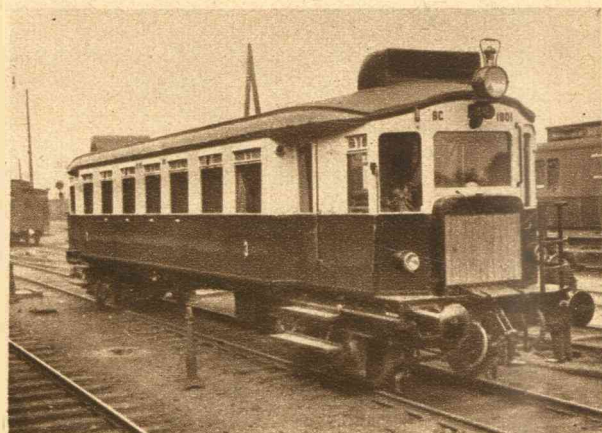
Reeds snorden Engelsche vliegers boven de kim. En toen kwamen de eerste Engelsche schoten. Aan-

UIT HET VOLLE LEVEN

Een brandweerdemonstratie te Amsterdam.

Donderdag 27 September werd er te Amsterdam onder leiding van den commandant der brandweer een demonstratie gegeven met de motorrijwiel-baby-motorspuit, het laatste snuffje op brandweergebied. Op onze linker foto ziet men hoe twee brandweerlieden de spuit na gebruik op een zijspanwagen plaatsen. De rechter foto geeft de spuit klaar om uit te rukken.

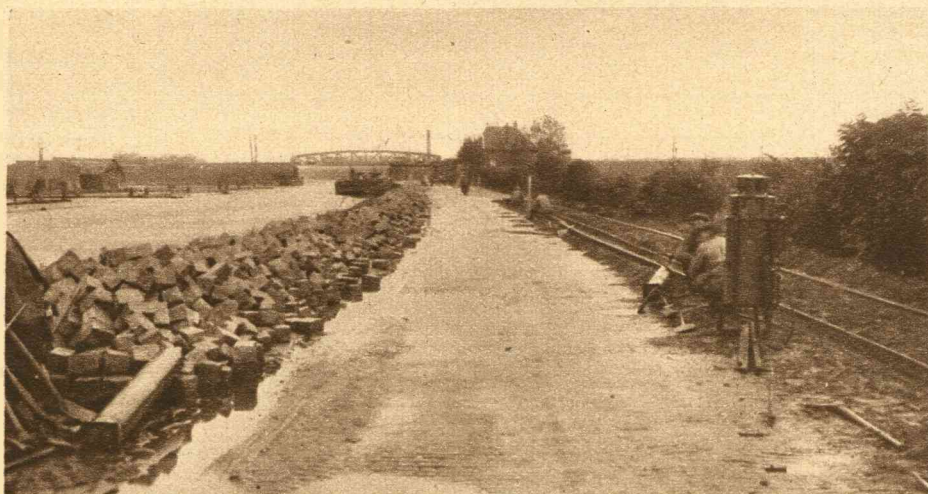
De benzine-locomotief

welke dienen zal voor het lokaal verkeer Zwolle—Kampen. De proefrit op Donderdag 1.1. slaagde uitstekend.

Fritz Kreisler

in ons land. — Foto genomen na het eerste abonnementsconcert te Amsterdam, waarop deze eminente violist optrad. V.l.n.r.: Dr. Carl Muck (leider van het concert), Fritz Kreisler, Dr. Paul Cronheim (gedelegeerd bestuurslid van het Concertgebouw). Zittend Mevr. Kreisler.

De weg tusschen Overschie en Rotterdam.

bij automobilisten en motorrijders berucht vanwege zijn onberijdbaarheid, wordt thans met basalt-kei bestraat. Den 21sten September werd met het werk een aanvang gemaakt.

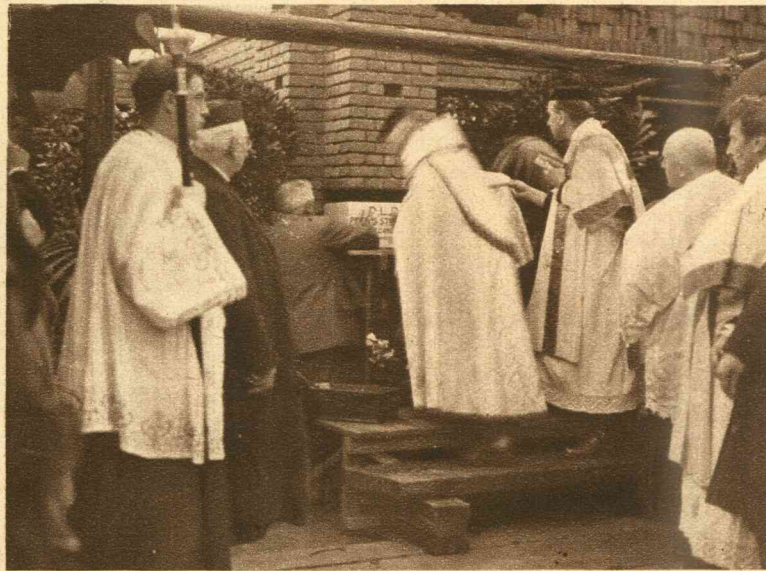
Het lijdelijk verzet in de Roer opgeheven.

De min.-president van Beieren, Dr. von Knilling (1), de beiersche gezant te Berlijn, Dr. v. Praeger (2) en de Württembergische min.-president Dr. v. Hieber keeren terug van de conferentie der minister-presidenten te Berlijn, waar besloten werd het lijdelijk verzet op te heffen.

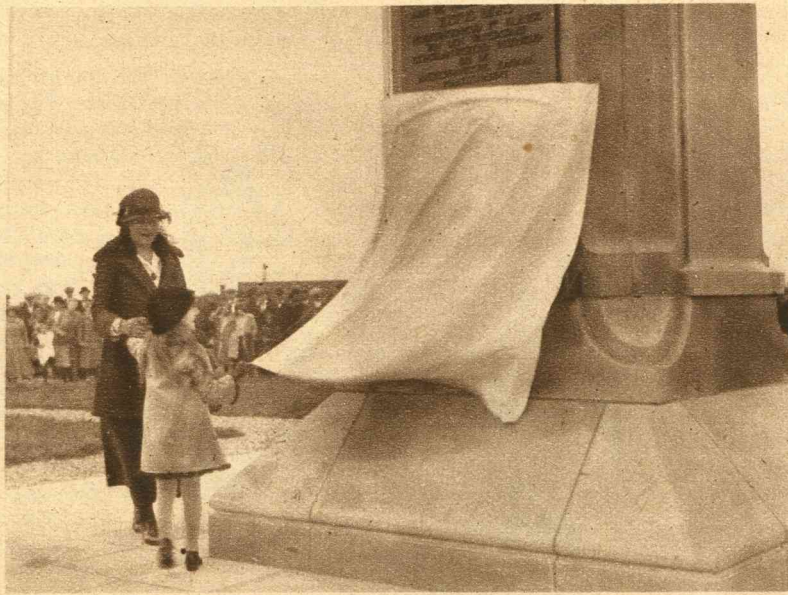
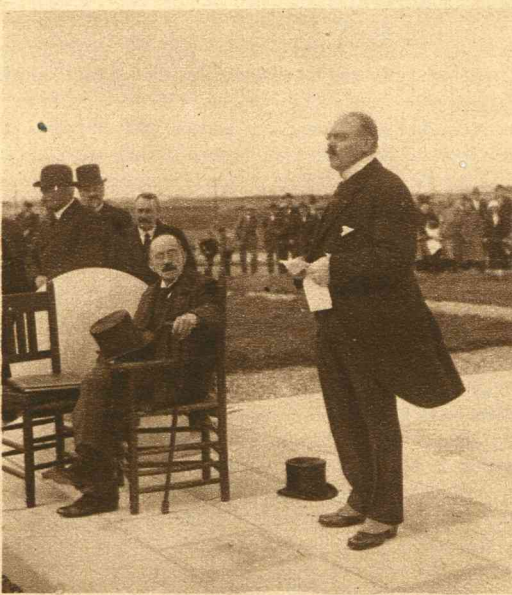
Ajax—R. C. H. 3—1.

Zondag 1.1. werd te Amsterdam onder zeer groote belangstelling de voetbalwedstrijd Ajax—R. C. H. gespeeld, welke door Ajax met 3—1 gewonnen werd. Hierboven een tweetal interessante snap-shots, voor het doel van Ajax genomen.

De Vredeskerk te Amsterdam.

Het leggen van den eersten steen van de Vredeskerk te Amsterdam in Plan Zuid door den Zeer Eerw. Heer deken Stroomer, op 14 Sept. 1.1.

Het monument voor Justus Dirks.

Vrijdag 1.1. werd te IJmuiden in tegenwoordigheid van vele autoriteiten en andere genoodigden een monument onthuld voor wijlen den heer Justus Dirks (1825—1886), hoofd-ingenieur van den Waterstaat en eerst-aanwezende ingenieur bij de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij. Aan zijn technische leiding is het Noordzeekanaal voor een groot deel te danken. Onze foto's stellen voor, links: hoofd-ingenieur Gulink (staand) sprekend namens den Minister van Waterstaat; zittend Staatsraad prof. Dr. W. D. Jos. Jitta, secr. v.h. comité voor het oprichten van het monument. Midden: Een kleindochter van den heer Dirks onthult het monument. Rechts: Het monument na de onthulling.

VOOR ONZE

Nuttige Wenken.

Om vetvlekken te verwijderen bestrooit men de vlek dik met kalkpoeder en strijkt haar dan met een niet al te warm ijzer uit. Wanneer het noodig is, wordt de behandeling met versche kalk herhaald.

Hetzelfde doel wordt bereikt door middel van fijn geschaafd krijt en ook met fijngemaakte klei, die men aan den binnen- en aan den buitenkant op de vlek strooit, met vloeipapier bedekt en met een warm strijkijzer behandelt. Vertoonen zich na de behandeling nog sporen van vlekken, dan wordt het strooien herhaald.

Vetvlekken op baljaponnen, door de hand van den danser veroorzaakt, worden met geschaafd krijt, vloeipapier en een warm strijkijzer behandeld.

De smoezelige plekken worden met een mengsel van 15 Gr. zuivere witte zeep, 100 Gr. azijnether, 60 gr. etsammoniak en 1 L. regenwater behandeld en in lauw water uitgewassen.

Frissche lucht en veel licht is om gezond te blijven en te worden absoluut noodzakelijk.

Bedorven en verbruikte lucht is een sluipend vergif, redenen waarom men woon- en nog meer slaapkamer niet vaak genoeg kan luchten.

De verwarmde en verbruikte lucht stijgt omhoog naar het plafond, waar ze gestuit wordt. Afvoerbuizen die niet vlak onder het plafond schuin omhoog naar den schoorsteen voeren zijn geheel doelloos, want boven zulk een lager geplaatste buis zal altijd nog een laag verbruikte lucht blijven hangen. In elk geval moet de kachel, waarvan de deur 's nachts altijd open moet worden gehouden, mee helpen zorgen voor de ventilatie; maar . . . de kacheldeur is beneden en de verbruikte lucht is boven!

Daarom moet de luchtverversing, zooals reeds gezegd, vlak onder het plafond en schuin omhoog naar den schoorsteen plaats hebben.

Een afvoer op zij naar de open lucht is absoluut doelloos, omdat dan de vaak koudere en zwaardere buitenlucht naar binnen kan stroomen.

De nieuwe Mode.

Links: Een mantelcostuum van marine-blaauwe velours-de-laine. De mantel is drie kwart, en gegarneerd met opossum. In den rug is de stof gespleten en met helder blauw band omgebiesd, en in de taille overblousend. Achter het split is een gladde inzet van zwart satijn, evenals aan de manchet en achterkraag. Rechts: Een van de zoozeer in de mode-zijnde woltricot pakjes. Bovenstaand is er een van zandkleurige wol, waarin een streep van donkerbruin gebreid is. Zakjes boven en onder de ceintuur. Kraag, revers en manchetten zijn van dikke donzige bruine wol. Een eenvoudige Engelsche viltten hoed staat er heel aardig bij. B.M.

Hooge kamers maken zeer zeker een statigen indruk, maar een kamer van 4 en meer M. hoogte is bij het bouwen al reeds duurder dan een van 3 M. en wordt nog duurder door de meerdere verwarming die noodig is, terwijl het verblijf in een hooge kamer nooit behaaglijk is.

HUISMOEDERS

Recepten.

Gevulde kalfsborst.

Benodigd: 2 K.G. kalfsborst; voor het vulsel: 200 gram kalfsgehakt, 25 gram zout, 20 gram oud brood, 1 ei, melk, $\frac{1}{2}$ theelepel fijne witte peper, $\frac{1}{2}$ theelepel nootmuskaat, 1 theelepel kerrie, 200 gram boter.

Bereiding: Met een smal, scherp mes voorzichtig het vel van het vleesch losmaken, de holte opvullen met het geurig aangemaakt kalfsgehakt, het vel weer dichtnaaien met groven draad of dun wit touw. Men moet vooral oppassen niet te stijf te vullen, omdat anders onder het braden het vel licht barst. Heeft de slager de beenderen niet uit het vleesch gehaald, dan dient men ze zelf, voor het farceeren, er uit te nemen.

Na het dichtnaaien het vleesch overgieten met kokend water en het in den oven in de heete boter bruin en gaar braden (25 à 30 minuten per 50 gram). Voor het opdienen garen of touw er uithalen.

Het vleesch wordt in de lengte van de borst aangesneden, waarbij men te zorgen heeft het mes niet al te zeer te drukken, omdat dan het vulsel er uit valt en verkrumelt.

Kalfslappen met tomatensaus.

Benodigd: 1 K.G. kalfslappen, 10 gram zout, 150 gram boter, 3 tomaten, $\frac{1}{2}$ Liter water, sap van $\frac{1}{2}$ citroen, ui, wortel, peterselie, fijne peper, puddingmeel of sago.

Bereiding: In een stoofpan de boter uitsmelten, hierin met gesloten deksel de in stukken gesneden tomaten, den gesnipperden ui, den wortel en de peterselie ongeveer 5 minuten laten smoren, het water toevoegen, de massa door een haren zeef zeven en aan de kook brengen. De pan op een hoekje van het fornuis plaatsen. Het vleesch met een mes aan alle kanten afschrappen, met den achterkant van een houten lepel kloppen, inwrijven met het mengsel van zout en peper, in bloem wikkelen, in de kokende tomatensaus leggen, het citroensap toevoegen en $\frac{1}{2}$ à 1 uur zachtjes laten stoven. Het vleesch op een verwarmden schotel leggen, de saus binden met aangemengd puddingmeel of sago en over het vleesch uitgieten.

VOOR DE JEUGD

LEEUWERIK-HANS.

III.

De dominee ging in huis en riep: „Kijk dit vertrouwelijke vogeltje eens, . . . heeft het niet juist zulke oogen als onze Hans?“ Toen kwam plotseling Minet, de huiskat, met een sprong naderbij en greep naar den leeuwerik:

Met angstig tijlpen fladderde Leeuwerik-Hans omhoog en vluchtte door het venster naar buiten. Hij meende de groote scherpe nagels en de begeerige, groene oogen van den kater nog voor zich te zien, en hij vloog aldoor hooger en hooger, zoodat hij van de aarde af gezien, een zwarte stip leek.

Een uur ongeveer zal hij in zulk een razende vaart gevlogen hebben, voor hij weer goed tot bezinning kwam.

Hij hield de vleugels stil en liet zich dalen. Hij zag weer bosschen en weiden onder zich en een grooten vijver, maar nergens een dorp of stad.

„Dat kan mijn vaderland niet zijn,“ dacht hij, en hij vloog nog tot aan den zoom van het bosch.

Hier stond een hut, waarvoor een oude leelijke vrouw zat. Zij had op een grasperk voor haar huis een groote zeef neergezet, en daaronder waren fijne, zachte halmpjes en allerlei granen neergelegd.

Hansje's maag deed zich voelen en hij had grooten eetlust en de halmpjes waren zoo verleidelijk:

Vlug vloog hij onder de zeef en pikte een paar korreltjes op. . . . en plof. . . . de zeef was toegefallen en Hans zat gevangen.

De leelijke oude vrouw had aan het touw getrokken, dat aan de zeef had vastgezet.

Maar Hans, die in zijn jong leeuwerikleven zulke kunstjes van vogelvangens niet kende, had dit niet gezien.

Hij fladderde hevig in zijn val, en toen de oude vrouw naderbij kwam en met haar lange, dunne vingers onder de zeef greep, gingen zijn veeren uit angst overeind staan.

„Zoo, mijn allerliefst leeuwerikje, nu heb ik je, en nu je in mijn tooverval terecht gekomen bent, bemerk ik, dat je een betooverd menschenkind bent. Ha, ha, alweer een van die wijsneuzige menschjes.“

In een oogwenk had ze hem met een draad de vleugels vastgemaakt, en nu kon hij niet meer vliegen; toen droeg ze hem naar binnen.

O, wat zag het er daar rommelig uit, — en weer zat er zulk een groote kater, die naar hem gluurde, maar heel bedrukt en treurig.

„Zoo, hier breng ik gezelschap voor je mee, — een leeuwerik.

Hij fladderde hevig in zijn val, toen de oude vrouw naderbij kwam.

Zij streek met de veer over den snavel.

Zij moet ons dadelijk eens vertellen, waar ze vandaan komt en hoe ze bij mijn tooverhuisje gekomen is. Want zulke verhalen hoor ik dolgraag.“

Het oude boschvrouwje ging naar een grooten, glazen kast, waarin een massa fleschjes en glazen stonden, alle gevuld met roode, groene en gele vloeistoffen.

Zij nam een fleschje met rood vocht, ontkurkte het, doopte een veer in de vloeistof en streek er toen mee over den snavel van den leeuwerik.

Daarbij was er een druppel op den grond gevallen, zonder dat de heks het gemerkt had.

Nu gebeurde er iets merkwaardigs: Hans kon ondanks zijn snavel op eens spreken.

„Vertel nu maar,“ riep het oudje barsch, en Leeuwerik-Hans was zoo bang, dat hij dadelijk begon te vertellen, vanwaar hij kwam en hoe het hem gegaan was.

„Ha, ha, mijn kleine leeuwerik, ik wil het tooverboek halen — en jij moet me den weg wijzen,“ zeide de heks vol vreugde.

Zij haalde nu een kleine, vuile, houten kooi te voorschijn en stopte Hans daarin. Toen nam ze een kruk en strompelde weg.

„Te middernacht ben ik weer terug, ik ga nu nog hier of daar een menschenkind vangen,“ zeide zij, bij het heengaan.

Nu werd alles stil. Aldoor verder en verder weg klonken de stappen der oude vrouw, en toen men in het geheel niets meer hoorde, snelde plotseling de kater met een sprong naar den rooden druppel, die zoo pas uit de tooverflesch op den grond was gevallen.

Hij doopte zijn poot behoedzaam in den druppel en bestreek zijn neus ermee, toen sprong hij naar een blauw viooltje, dat in een bloempot bloeide en raakte het bloempje aan; daarna sprong hij naar een kiezelsteentje en bevochtigde het aan één kant en ten slotte ging de kater nog naar een wit muisje, dat in een glazen kooi zat, waarin van boven eenige luchtgaatjes.

De muis drukte haar rose neusje vast tegen een der gaatjes, en de goede kater tikte met zijn poot voorzichtig op het neusje.

En opeens konden al deze dieren spreken, en niet alleen de dieren, maar ook het viooltje en, welk een wonder, zelfs de steen.

De kater zeide: „Goddank, dat we eindelijk eens kunnen spreken, nu zullen we gauw een plan beramen, hoe we aan die afschuwelijke heks kunnen ontkomen. Hans van den dominee, de leeuwerik, zal ons stellig daarbij wel willen helpen.“

„Gaarne, gaarne wil ik jullie helpen, arme luitjes. . . . Maar hoe? . . . Zeg me maar hoe? . . .“

(Slot volgt).

OOM TOM.

DEN HAAG

AMSTERDAM
ROTTERDAM

ontvingen wederom **Britsch-Indische Matten**

40 x 70 f 0.90, 135 x 210 f 6.95, 275 x 365 f 26.50, en tusschenliggende maten.

VOOR

Grapjes.

„Ik zie in de courant dat het concert waar we gisteravond bij tegenwoordig waren, een groot succes is geweest.”
„Ja? Ik had ook geen idee ervan dat wij zooveel genoten hebben!”

„Ik vind Jack een naren jongen! Ik vroeg hem, wat hij nemen zou als hij mocht kiezen tusschen een miljoen en mij, en hij zei: het miljoen!”

„Dat is duidelijk. Hij weet wel dat als-ie eenmaal het miljoen had, hij jou ook wel krijgen zou.”

„U wenscht uw haar geknipt?” vroeg de italiaansche kapper. „Dan zal ik mijn broer Petro roepen.”

„Kan die dan beter knippen dan U?” vroeg de nieuwe klant.

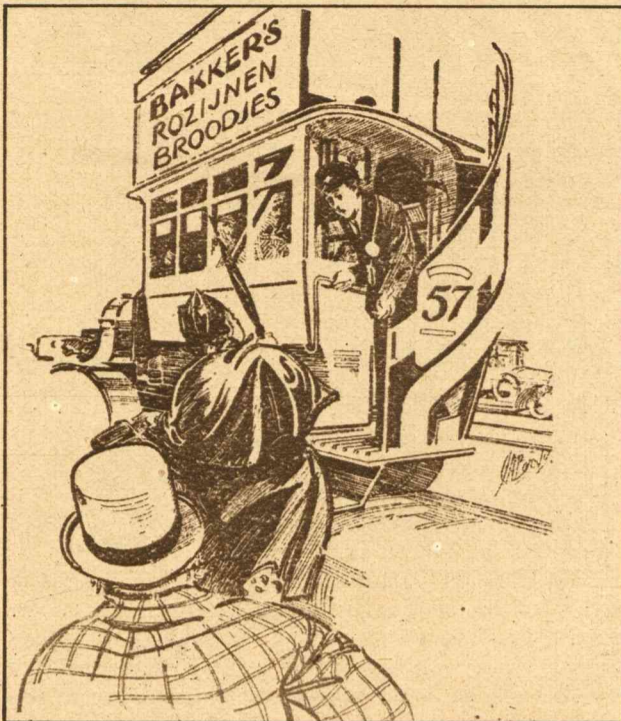
„O, veel beter! Hij vertelt zulke ijselijke geschiedenissen, dat de haren te berge rijzen en hij geen tijd verspillen behoeft ze met den kam op te houden.”

„Heeft U geen idee onze redenaars-cursus te volgen?”
„Dat heeft voor mij geen zin. Ik ben getrouwd. Maar hebben jelui geen debating-cursus?”

Zij: „En heeft dat uitstapje je werkelijk goed gedaan?”
Hij: „Ja, inderdaad. Ik ben een heel ander mensch!”
Zij: „Werkelijk? Dat zullen je vrienden erg prettig vinden.”

Golfer: „Onbegrijpelijk! Ik heb nog nooit zoo slecht gespeeld.”

Caddie: O! Heeft u dan al eens gespeeld?”

Conducteur: „Kom, mevrouw! Waar moet U heen?”
Tante Martha (voor het eerst in een groote stad): „Ik zou graag wat van die rozijnenbroodjes van je willen hebben, mijnheer!”

Allerlei Wetenswaardigs.

DE OPGEHOOGDE STAD

Den 8en September 1900 werd de havenstad Galveston aan de golf van Mexico door een overstroming bijna geheel verwoest. 5000 menschen verloren daarbij het leven. De inwoners vonden echter in de ontzetting over deze gebeurtenis geen aanleiding om dezen voor de scheepvaart zoo gunstige gelegen zout-grond prijs te geven. Men besloot intedeel de stad opnieuw op te bouwen, zoodanig, dat de zee er niet meer kon binnendringen. Het beste middel bleek daartoe, heel den grond, waarop de nieuwe stad gebouwd zou worden, op te hoogen.

Deze terrein-verhooging was echter een werk van gigantische afmetingen. Reusachtige aardmassa's moesten verplaatst worden. Over een oppervlakte, toereikend voor den opbouw van een groote stad, had men zandstortingen te doen, van 2,5 tot 5 meter hoogte. Elf miljoen kubieke meter zand zijn hiervoor noodig geweest. Daar men zich deze massa niet uit de omgeving kon verschaffen, zonder den grond uit te hollen, bleef er niets over, dan de wonderlijke oplossing het zand van den bodem der zee te scheppen.

Dit werk werd door een Duitsche firma, Gebr. Goudhard uit Düsseldorf dan ook verricht. Zij gebruikte voor dit zonderlinge werk groote zuig-baggerschepen met bijzondere inrichtingen. Van het schip uit werd een buis in de zee naar beneden gelaten en met het uiteinde vast op het losse zand van den bodem gezet. Daarna trad een luchtpomp in werking, die in de buis een luchtverdunding teweegbracht. De luchtdruk van buiten perste dan het zand in het voorraadsruim van het schip. Van daar uit werd het sterk met water verdunde materiaal door buizen tot aan de stad gepompt, waar het in een krachtigen straal op de gewenschte plaats neerspoot. Het water verdampte langzamerhand en het vaste zand bleef achter.

Zoo staat dan thans de stad Galveston op den bodem van de zee, maar verheft zich niettemin, evenals alle andere plaatsen, in de vrije lucht.

Pandoeren.

Redacteur K. C. de Jonge, v. Woustraat 112^{II}, Amsterdam.
Verzoeken alle mededeelingen deze rubriek betreffend, aan bovenstaand adres te richten.

Uitdrukkingen bij het pandoeren in gebruik (Vervolg; zie de rubriek van 29 Augustus).

Overroemen en roem afkeuren: d.i. wanneer een speler een spel annonceert waarbij roem noodig is, dan mag en kan iedere tegenspeler — de maat dus niet — vragen, vóórdat in den eersten slag bijgespeeld is, hoe hoog en waarvan die roem is en eischen dat de roem getoond wordt. Blijkt dan dat een der tegenspelers een hooger roem heeft, dan noemt men dit „overroemen” en wordt „de roem” van den speler „afgekeurd”. Men noemt dit dan „roem afkeuren”.

Heeft daarentegen de „maat” een hooger roem dan een der tegenspelers, dan geldt de roem van den maat en den speler.

Een voorbeeld: A speelt 140 en heeft een driekaart van den boer. B. die tegenspeler blijkt te zijn, heeft een driekaart van een vrouw, maar D. die de maat van A is, heeft een driekaart van een heer. Hierdoor wordt nu de driekaart van A. dus geldig.

Een vrije kaart is een kaart waarvan geen hooger meer in

IEDEREEN

het spel is. B.v. wanneer reeds Harten Aas, Heer, Vrouw, Boer 10, 9 gespeeld zijn en men moet uitkomen en heeft de 8 en 7 over, dan noemt men dit vrije kaarten. Nimmer mag aangekondigd worden bij het spelen van een vrije kaart, dat die kaart vrij is.

Licht geven aan den maat wil zeggen, dat men in vele gevallen bij het ospelen van eene lage kaart, daardoor te kennen geeft dat men in die opgespeelde kleur een of meer vrije kaarten heeft of een paar slagen kan maken. Iedere speler kan meestal „licht geven”. Wij zullen dit door een paar voorbeelden trachten duidelijk te maken.

1e voorbeeld:

Wanneer A b.v. pandoerprivé speelt en B heeft Schoppen Aas en Heer, (dit is geen troef) dan moet B zoo spoedig mogelijk trachten — indien er een kleur gevraagd wordt, die hij niet heeft — Schoppen Aas bij te spelen. Dit is dan voor de andere spelers een bewijs dat B ook Schoppen Heer heeft, en kunnen zij alle Schoppen wegspeelen.

2e voorbeeld: Gegeven is als volgt:

A	B
Schoppen 7, 9, 10, B. Vr.	Harten 9, Boer.
Harten 10, Aas.	Ruiten 7, 8, B., Aas.
Klaveren Aas.	Klaveren 8. Heer.
C	D
Harten 6, 7, Vrouw.	Harten Heer.
Ruiten 9, 10, Vrouw.	Ruiten Heer.
Schoppen Heer, Aas.	Klaveren 7, 9, 10, Boer, Vrouw.
	Schoppen 8.

Kijkaart: Harten 8.

A speelt privé, Schoppen troef:

1e Slag A S. B., B. R. 7., C. S. H., D. S. 8.

2e „ A S. 9, B. R. 8, C. S. A., D. H. H.

Voor de anderen een aanwijzing om harten vast te houden.

3e Slag A. S. V., B. R. B., C. R. 9 (natuurlijk!) D. R. H.

4e „ A S. 10. B heeft een lastig spel, klaveren zijn nog niet gespeeld. Van de ruiten zijn reeds 5 gespeeld. B speelt nu Ruiten Aas, C Ruiten 10, D Klaveren 7.

5e Slag A S. 7, B staat wederom voor een lastig geval. Er zijn nog 8 harten in 't spel en 7 klaveren. A kan dus drie klaveren hebben, drie harten of klaveren Aas met een kleine en nog Harten Aas of Harten Aas met een kleine en Klaveren Aas. B speelt nu harten 9, C Ruiten Vrouw, D Klaveren 9.

6e Slag A K. A., B K. 8, C. H. 6., D K. 10.

7e „ A H. A., B H. B., C. H. 7, D K. B.

8e „ A H. 10, B K. H., C. H. V. en A verloor.

Wanneer wij nu dit spel nog eens uitleggen en wij komen bij den 3den slag, dan zou C evengoed harten 6 gespeeld kunnen hebben, maar omdat D reeds in den 2en slag Harten Heer bijspeelde was C verplicht de Ruiten aan te breken.

Een derde voorbeeld zullen wij in een der volgende rubrieken opnemen. (Wordt vervolgd).

PROBLEEM N°. 28.

Ingezonden door den Heer A. P. Brand, 's-Gravenhage.

Misère Ouverte Impériale (praatje).

A	B
Harten 7.	Harten 6, 10, Boer.
Ruiten 7, 10.	Ruiten Vrouw.
Klaveren 7, 9.	Klaveren Boer.
Schoppen 7, 9, Vrouw.	Schoppen 8, 10, Boer.
C	D
Harten 8, 9, Heer.	Harten Vrouw, Aas.
Ruiten Boer, Aas.	Ruiten 8, 9, Heer.
Klaveren 8, 10, Heer.	Klaveren Vrouw, Aas.

Troef: Harten. Kijkaart: Schoppen Aas.

A speelt Harten 7 en verliest.

Volgorde der spelers D B A C

Oplossingen binnen 4 weken in te zenden aan het adres van den Redacteur der rubriek.

BOKSWEDSTRIJD DEMPSEY—FIRPO.

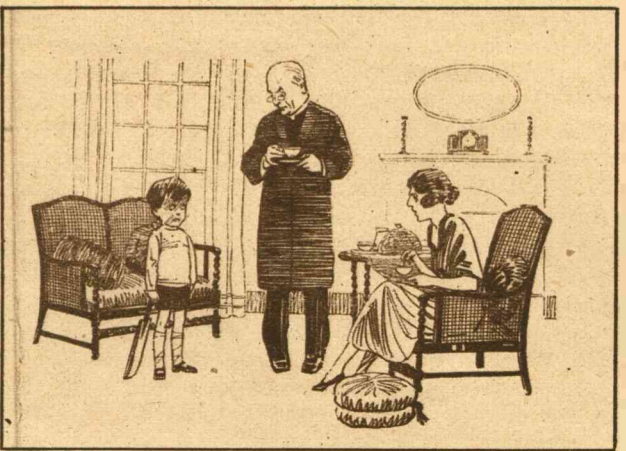
New York heeft onlangs genoten
Van een grooten bokswedstrijd:
Dempsey, wereldkampioen, trad
Met een nieuwen ster in 't krijt!
Firpo heet die stoere rakker,
'n Knaapje van een voet of zes,
Die den naam heeft, sterk te zijn als
Wijlen de heer Hercules.

Tachtig duizend boksliefhebbers
Waren bij den strijd present,
Vijf millioentjes harde guldens
Dokte men liefst heel content!
Echter, Jan Publiek kreeg weinig
Waar voor al z'n lieve geld,
Want na zegge vier minuten
Ruimde Firpo 't bokserveld.

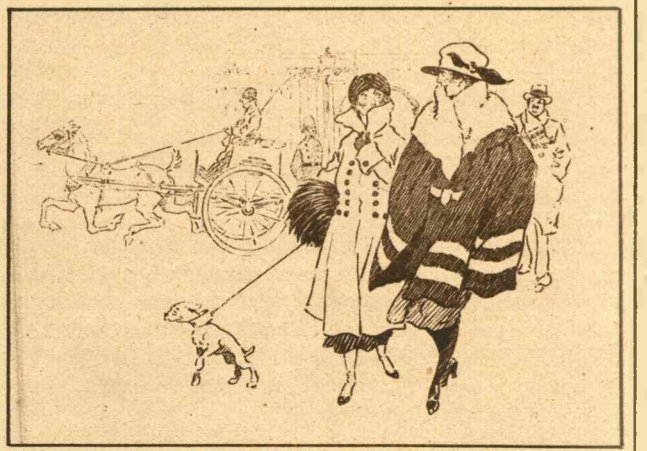
Firpo zag door Dempsey telkens
Yankee-vlaggen in den ring:
Sterren kreeg ie voor z'n oogen,
Strepen door z'n rekening.
Maar al sloegen Dempsey's knuisten
Heusch als mokers, hard en snel,
Toch sloeg wel den besten slag toen
D'ondernemer van het spel.

Eenige millioenen guldens
Won dit heerschap bij „de zaak”,
Dempsey kreeg niet heel veel minder,
En ook Firpo's deel was raak....
Als men op dien weg zoo door gaat
Spreken we heusch binnenkort
Niet meer van de gulden sport, maar
Veeleer van de guldens-sport!

J. Cats Jr.

Dominee: „Het doet mij plezier te hooren, Tommy, dat je iederen Zondag trouw in de Kerk komt!”
Tommy: „Ik ben nog niet oud genoeg om weg te blijven, zegt Ma.”

„Vind je het al niet vreeselijk koud 's nachts?”
„Ja, ik heb zooveel dekens op mijn bed, dat ik een leesteken noodig heb om te zien waar ik erin moet!”